

**VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA**

**IZVJEŠĆE O RADU UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U 2019. GODINI**

Zagreb, studeni 2020. godine

SADRŽAJ

UVODNA NAPOMENA	4
1. PROMICANJE ZNANJA I SVIJEŠTI O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA	5
1.1. Izdavačka djelatnost i informiranje javnosti	5
1.2. Suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji	6
1.2.1. Provedba Konvencije VE o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji	6
1.2.2. Obilježavanje Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama – 22. rujna i Međunarodnog dana nasilja nad ženama – 25. studenog	7
1.2.3. Suradnja s udrugama i drugim organizacijama u području suzbijanja rodno uvjetovanog nasilja..	8
1.3. Promicanje društvenog položaja žena na tržištu rada, u kulturi, medijima, sportu i obrazovanju	10
1.3.1. Tržište rada	11
1.3.2. Kultura, mediji, sport i obrazovanje	13
2. NACIONALNA POLITIKA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	15
3. SURADNJA S TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE I DRUGIM DRŽAVNIM TIJELIMA	16
3.1. Sudjelovanje u radnim skupinama, povjerenstvima i drugim tijelima državne uprave	17
3.2. Edukacija službenika koji rade na upravljanju i nadzoru u Europskim strukturnim i investicijskim fondovima	19
4. MEĐUNARODNA SURADNJA	20
4.1. Ujedinjeni narodi	21
4.1.1. 63. sjednica Komisije za status žena UN-a	21
4.1.2. Sveobuhvatni pregled stanja na nacionalnoj razini o provedbi <i>Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje</i> (Peking +25)	22
4.1.3. Izrada Šestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske prema članku 18. <i>UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena</i>	24
4.1.4. Univerzalni periodički pregled o ljudskim pravima	25
4.2. Vijeće Europe	25
4.2.1. Komisija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe	25
4.2.2. Strategija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023.	26
4.2.3. Preporuka Vijeća Europe CM/Rec (2019)1 Sprječavanje i borba protiv seksizma	27
4.3. Europska unija /Europska komisija	27
4.3.1. Predsjedanje Rumunjske Vijećem EU	27
4.3.2. Predsjedanje Republike Finske Vijećem EU	28
4.3.3. Pripreme za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem EU	30
4.3.4. Europski institut za ravnopravnost spolova	33

4.3.5. Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije	35
5. UVOĐENJE PERSPEKTIVE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U JAVNE POLITIKE	37
5.1. Jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova	37
5.2. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova	38
5.3. Predstavke i upiti građana	38
6. ADMINISTRATIVNO I FINACIJSKO POSLOVANJE	39
6.1. Administrativne obveze URS-a u svojstvu stručne službe Vlade Republike Hrvatske	39
6.2. Ljudski i finacijski resursi tijekom 2019. godine	40
6.3. Edukacije zaposlenih	40
6.4. Finacijsko poslovanje	41
6.5. Unutarnja revizija	43
6.5.1. Revizija procesa praćenja primjene Zakona o ravnopravnosti spolova	43
ZAKLJUČAK	44
KRATICE	45

UVODNA NAPOMENA

Izvješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske (dalje: URS) podnosi se Vladi Republike Hrvatske sukladno članku 18., stavku 2., točki 12. *Zakona o ravnopravnosti spolova* (Narodne novine, br. 82/08, 69/17) prema kojemu URS izvještava Vladu Republike Hrvatske o svojim aktivnostima za prethodnu godinu.

Izvješće o radu za 2019. godinu (dalje: *Izvješće*) donosi sažeti pregled aktivnosti koje je URS provodio tijekom protekle godine u području promicanja ravnopravnosti spolova na nacionalnoj i međunarodnoj razini temeljem zakonski propisanog djelokruga rada. Prema članku 18. *Zakona o ravnopravnosti spolova* (dalje: ZORS), URS obavlja stručne i druge poslove na način da: koordinira sve aktivnosti kojima je cilj uspostavljanje ravnopravnosti spolova; izrađuje cjeloviti sustav zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj i prati njegovu učinkovitost; odobrava tijelima i pravnim osobama iz članka 11. ZORS-a planove djelovanja; predlaže Vladi Republike Hrvatske i državnim tijelima donošenje ili izmjene zakona i drugih propisa, kao i usvajanje drugih mjera; izrađuje *Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova* i nadzire njezinu provedbu; provodi istraživanja, izrađuje analize i svake dvije godine Vladu Republike Hrvatske izvještava o provedbi *Nacionalne politike*; prati usklađenost i primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na ravnopravnost spolova u odnosu na međunarodne dokumente; priprema nacionalna izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova; surađuje s nevladinim udrugama koje su aktivne u području ravnopravnosti spolova; promiče znanje i svijest o ravnopravnosti spolova; prima predstavke stranaka o povredama odredbi ZORS-a i drugih propisa i prosljeđuje ih pravobraniteljici za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim državnim tijelima; koordinira rad županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i godišnje izvještava Vladu Republike Hrvatske o svojim aktivnostima. Vlada Republike Hrvatske je u veljači 2020. godine usvojila Izvješće o radu URS-a za 2018. godinu.

U 2019. godini, uz redovne aktivnosti, glavni prioriteti rada URS-a odnosili su se na pripremu za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije te izradu „Sveobuhvatnog pregleda stanja na nacionalnoj razini o provedbi *Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje* (Peking +25)“.

Izvješće donosi i sažeti pregled svih ostalih aktivnosti uz dodatne informacije o administrativnom i financijskom poslovanju.

1. PROMICANJE ZNANJA I SVIJEŠTI O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA

1.1. Izdavačka djelatnost i informiranje javnosti

U 2019. godini tiskano je ukupno 2.000 novih primjeraka publikacija, i to: 1.000 primjeraka četvrtog neizmijenjenog izdanja *Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* i 1.000 primjeraka *Preporuke Vijeća Europe CM/Rec(2019)1 - Sprječavanje i borba protiv seksizma*. Nadalje, ukupno je distribuirano 6.882 publikacija i 886 informativnih letaka različitim dionicima, uključujući: zastupnike/ce Hrvatskog sabora, predstavnike/ce tijela državne uprave i županijskih/lokalnih povjerenstva za ravnopravnost spolova, organizacije civilnog društva, knjižnice, obrazovne institucije i dr. Brojni naslovi također su, uslijed velikog interesa, dostavljeni i za potrebe održavanja različitih konferencija, promocija, tematskih sjednica, okruglih stolova, studijskih posjeta, posjeta predstavnika međunarodnih institucija, sastanaka radnih skupina za izradu nacionalnih strategija, seminara, predavanja i edukacija državnih službenika/ca i dr.

Sukladno zakonskim propisima, svi primjerci tiskanog i objavljenog materijala u 2019. godini dostavljeni su Središnjem državnom uredu za razvoj digitalnog društva, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, Knjižnici Grada Zagreba te Knjižnici Hrvatskog sabora. Sve navedene publikacije dostupne su za preuzimanje i u elektronskom obliku na internetskim stranicama URS-a, u okviru potkategorije BIBLIOTEKA UREDA – „ONA“.

Internet stranica www.ravnopravnost.gov.hr objedinjena je unutar Središnjeg državnog portala koji obuhvaća informacije i sadržaje internetskih stranica Vlade Republike Hrvatske, Vladinih ureda i ministarstava te informacije o javnim uslugama. Stranica ima jedinstveni, odnosno zajednički dizajn web domene gov.hr za sva tijela državne uprave. U okviru kategorije Strateški i zakonodavni okvir, koja je sastavni dio web stranice, sistematizirana je baza svih najvažnijih nacionalnih zakonskih akata, programa i strategija kao i međunarodnih dokumenata. Kroz kategoriju Vijesti redovito se, u svrhu informiranja javnosti, objavljuje pregled velikog broja informacija iz djelokruga URS-a. Internetska stranica sadrži i mnoge druge korisne obavijesti vezane uz područje ravnopravnosti spolova uključujući podatke o institucionalnim mehanizmima za ravnopravnost spolova te sadrži bazu podataka i pregled rada županijskih/lokalnih povjerenstva za ravnopravnost spolova. Web stranica tijekom godine posjećena je 15.263 puta, odnosno 1.271 mjesečno. Informiranju i podizanju svijesti javnosti o

ravnopravnosti spolova pridonijelo se i putem gostovanja ravnateljice i suradnica u medijima, na nacionalnim i lokalnim televizijskim i radijskim postajama, internetskim portalima i drugim načinima javnih istupanja.

1.2. Suzbijanje nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

1.2.1. Provedba Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji

S ciljem osvještavanja javnosti o značaju i načinima zaštite žena od nasilja URS je *Konvenciju Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* (dalje: *Istanbulska konvencija*), od 2014. do 2019. godine tiskao u ukupnoj nakladi od 10.600 primjeraka od čega je većina u navedenom razdoblju (10.158 primjeraka) distribuirana mnogobrojnim zainteresiranim dionicima. U 2019. godini distribuirano je 745 primjeraka *Istanbulske konvencije*.

Za potrebe sudionika/ca dvodnevnog „24.-tog hrvatskog simpozija osoba s invaliditetom s međunarodnim sudjelovanjem“ koji je u listopadu organizirala Zajednica osoba s invaliditetom Hrvatske (dalje: SOIH), a na kojem je sudjelovala i predstavica URS-a, osigurano je 200 primjeraka *Zakona o ravnopravnosti spolova* i isto toliko *Istanbulske konvencije*.

Tematska sjednica, u organizaciji Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora posvećena problematici zaštite žrtava nasilja u obitelji, s naglaskom na potrebi financiranja provedbe *Istanbulske konvencije*, održana je u srpnju s ciljem rasprave o održivom načinu financiranja skloništa za žene žrtve nasilja kroz proračun. Predsjednik Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora zahvalio je URS-u na dostavi publikacije *Istanbulske konvencije* za sudionike/ce sjednice. Na sjednici se razgovaralo o postignutim rezultatima od usvajanja *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji*, za razdoblje 2017.-2022. do *Istanbulske konvencije*, te o financiranju skloništa i drugih usluga i projekata.

U veljači je pomoćnica ravnateljice gostovala u emisiji *Poligraf* Hrvatske televizije na temu načina na koji bi primjena *Istanbulske konvencije* pridonijela smanjenju nasilja i učinkovitosti zaštite žena.

Ravnateljica URS-a održala je u srpnju sastanak s Maryvonne Blondin, zastupnicom u Parlamentarnoj skupštini Vijeća Europe i izjaviteljicom Odbora za jednakost i nediskriminaciju u vezi pripreme izvješća „Porodničarsko i ginekološko nasilje“. Tijekom susreta razgovarale su o implementaciji *Istanbulske konvencije* u Hrvatskoj, trenutnim

postignućima u vidu usvajanja *Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji*, *Nacionalne strategije za zaštitu od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine*, *Protokola o postupanju u slučaju nasilja u obitelji* te *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*.

1.2.2. Obilježavanje Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama – 22. rujna i Međunarodnog dana nasilja nad ženama – 25. studenog

Na stručnom skupu povodom Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama pod nazivom "Nasilje u društvu - izvor stresa i traume i/ili profesionalni izazov za stručnjake", sudjelovala je pomoćnica ravnateljice, u organizaciji Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (dalje: MDOMPS) 23. rujna.

URS je obilježio Međunarodni dan borbe protiv nasilja nad ženama, 22. studenoga, promocijom mrežne stranice #StopSexism i hrvatskog izdanja *Preporuke Vijeća Europe CM/Rec (2019)1 Sprječavanje i borba protiv seksizma*. Navedenu mrežnu stranicu, također prevedenu na hrvatski jezik, Vijeće Europe (dalje: VE) je izradilo u sklopu kampanje za borbu protiv seksizma, pod sloganom: Uočite ga. Imenujte ga. Zaustavite ga. Mrežna stranica sadrži i prigodni video klip. Uz ravnateljicu URS-a koja je predstavila *Preporuku* i mrežnu stranicu, na događanju su, u svojstvu panelista/ica sudjelovali i dopredsjednica Hrvatskog olimpijskog odbora i predsjednica Komisije za ravnopravnost spolova u sportu HOO-a, predstavnik/ca Instituta za društvena istraživanja i Centra za edukaciju, savjetovanje i istraživanje (CESI).

Ravnateljica je upoznala prisutne s definicijom seksizma koja je navedena u *Preporuci*, kao i mjerama koje Odbor ministara VE preporučuje državama članicama da poduzmu s ciljem borbe protiv seksizma. Istaknula je sva opća i specifična područja za koja su definirani i alati za borbu protiv ovoga vrlo raširenog fenomena: zakonodavni, izvršni, administrativni, proračunski i regulatorni instrumenti, mjere za podizanje svijesti u području jezika i komunikacije, interneta i društvenih mreža, medija i oglašavanja, radnog mjesta, javnog sektora, sektora pravosuđa, obrazovnog sektora, kulture i sporta te privatne sfere. Događanju su nazočili brojni predstavnici/ce tijela državne uprave, stručne javnosti, nevladinih udruga i medija.

Povodom obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama uz kampanju „16 dana aktivizma protiv nasilja nad ženama“, u cilju podizanja svijesti i senzibiliziranja javnosti vezano za probleme nasilja, URS je, županijskim povjerenstvima za ravnopravnost

spolova i organizacijama civilnog društva, dostavio razne publikacije koje im mogu koristiti u njihovom radu.

U izvještajnom razdoblju distribuirano je također i 1.505 primjeraka *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* uredima državne uprave u županijama, županijskim povjerenstvima za ravnopravnost spolova, organizacijama civilnog društva te za potrebe održavanja različitih konferencija, okruglih stolova i sastanaka.

1.2.3. Suradnja s udrugama i drugim organizacijama u području suzbijanja rodno uvjetovanog nasilja

URS se pridružio kao partner na projektu “HELPLINE – How expertise leads to prevention, learning, identification, networking and ending GBV” koji provodi udruga Budi aktivna. Budi emancipiran (dalje: B.a.B.e.), s partnerima - Institutom za istraživanja u području rada i obitelji iz Slovačke, Udrugom za podršku žrtvama i svjedocima, Pravosudnom akademijom i Policijskom akademijom iz Hrvatske. Provedba dvogodišnjeg projekta započela je u studenom 2018. godine, a glavni cilj projekta je zaštita žrtava rodno uvjetovanog nasilja kao i unaprjeđenje sustava podrške žrtvama. Projekt u trajanju od dvije godine financiran je u sklopu programa Prava, jednakost i građanstvo (Rights Equality and Citizenship Programme – REC) Europske unije u iznosu od 159.851,15 EUR.

Na prvom sastanku projektnog tima u veljači sudjelovala je pomoćnica ravnateljice URS-a, kao i na studijskoj posjeti nacionalnim telefonskim linijama u Bratislavi i Beču s ciljem upoznavanja s funkcioniranjem nacionalnih linija 24/7, koje pružaju pomoć žrtvama nasilja. Prilikom posjete i sastanaka sudionice/i su razmijenili iskustva te usporedili načine funkcioniranja institucija u Slovačkoj, Austriji i Hrvatskoj.

Na drugom partnerskom sastanku projekta održanom u srpnju, predstavljena je nova web stranica na domeni <https://stop-nasilju.com/>. Internetska stranica zamišljena je kao sigurno online mjesto na kojemu žrtve nasilja, kao i njima bliske osobe, na jednom mjestu mogu pronaći sve relevantne informacije koje uključuju važne telefonske brojeve, prava koja im pripadaju kao žrtvama, informacije o besplatnoj pravnoj pomoći, psihološkoj podršci i sl. Stranica ima upute za sigurno korištenje te omogućava da korisnici pitanja postave anonimno putem foruma.

U siječnju je predstavnica URS-a sudjelovala u radu okruglog stola na temu „Prevenција nasilničkog ponašanja i seksualnog uznemiravanja u sportu“, koji je, u organizaciji Odbora za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora, Pravobraniteljice za ravnopravnost spolova i

Pravobraniteljice za djecu održan u Hrvatskome saboru. Predstavница URS-a, prisutnim sudionicima/cama prezentirala je dostavljene publikacije (*Preporuka CM/Rec (2015)2 Odbora ministara/ica VE državama članicama o rodno osviještenoj politici u sportu te Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*).

U organizaciji SOIH-a u prosincu je u Zagrebu održana treća konferencija žena s invaliditetom „Nasilju – NE i NE“ za koju je URS osigurao publikacije: *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja, Opću preporuku UN-a br. 35 o rodno utemeljenom nasilju nad ženama te Zakon o ravnopravnosti spolova*.

U siječnju je održan sastanak s predstavnicom Međunarodne organizacije za migracije (IOM), Ured u Zagrebu, koji je započeo s provedbom projekta „Preventing SGBV against migrants and strengthening support to victims - PROTECT“, financiran sredstvima iz Programa za prava, jednakost i građanstvo EU, a zajednički ga provode uredi Međunarodne organizacije za migracije i nekoliko udruga iz Malte, Španjolske, Belgije, Slovenije, Nizozemske, Poljske, Bugarske, Irske, Mađarske, Grčke, Italije i Hrvatske.

Cilj projekta je ojačati postojeće nacionalne službe za borbu protiv seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja kako bi obuhvatile i izbjeglice, migrante i tražitelje azila, osnažiti kapacitete stručnjaka/inja koji rade s ovim skupinama kako bi učinkovitije prepoznavali potrebe žrtava seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja te osnažiti izbjeglice, migrante i tražitelje azila putem informiranja o mogućnostima zaštite.

Na sastanku se razgovaralo o mehanizmima zaštite žrtava nasilja, učinkovitosti sustava te mogućnostima suradnje različitih tijela u kontekstu migracija. Pomoćnica ravnateljice upoznala je predstavnicu IOM-a s zadaćama URS-a, a posebno u kontekstu zaštite od rodno uvjetovanog nasilja, uključujući i seksualno nasilje. Predstavila je ključne dokumente u tom području iz domene rada URS-a kao što su izrada nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova* kao i *Protokola u postupanju u slučaju seksualnog nasilja*, koji je nedavno usvojen i tiskan te distribuiran brojnim institucijama.

Održan je sastanak sa suradnicom organizacije Liječnici svijeta Belgija - Ured za Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu angažiranom na projektu „Osnaživanje žena i djece migrantske populacije za borbu protiv seksualnog i rodno uvjetovanog nasilja - WE ACT,.. Navedenim projektom, između ostaloga, nastoji se izraditi i uspostaviti protokol postupanja prema žrtvama nasilja namijenjen stručnom i prihvatnom osoblju tražitelja međunarodne zaštite. Od URS-a su zatražene konzultacije u izradi navedenog protokola.

U posjeti Prihvatilištu za tražitelje međunarodne zaštite u Zagrebu i organizaciji Liječnici svijeta Belgija - Ured za Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, koja je održana u rujnu u Zagrebu,

sudjelovala je pomoćnica ravnateljice. Povod za posjetu bilo je obilježavanje trogodišnjice rada međunarodne organizacije Médecins Du Monde Belgique (MdM) koja djeluje od 1997., a u Hrvatskoj od 2016. godine. Aktivnosti organizacije MdM predstavila je Juliette Delescluse, glavna koordinatorica uključivši i rad ambulante u kojima radi multidisciplinarni tim.

Predstavnica URS-a sudjelovala je na javnoj prezentaciji rezultata projekta „Unapređenje sustava podrške iz perspektive žrtava kaznenih djela“, koja se održala u veljači na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Koordinator projekta bio je Hrvatski pravni centar, a projektni partneri Association for Nonviolent Communication, Centre for legal Resources, Ministarstvo pravosuđa, Patent Association, Peace Institute i Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

U svibnju je na okruglom stolu „Pravda za žene koje su preživjele silovanje u ratu“, koji je organizirao Centar za žene žrtve rata – ROSA u suradnji s regionalnom Feminističkom listom protiv silovanja u ratu u zemljama bivše Jugoslavije, sudjelovala predstavnica URS-a. Cilj okruglog stola bila je razmjena stručnih i aktivističkih iskustava u području borbe protiv ratnog zločina silovanja, kao i procjene rezultata nacionalnih sustava podrške i zaštite žrtava seksualnog nasilja u ratu.

URS su, u prosincu, posjetile predstavnice udruge Women`s Association for Rational Development iz Azerbajdžana. Posjet je organiziran u okviru suradnje s udrugom B.a.B.e. u okviru projekta „Hand in hand against gender-based violence“, financiranog od strane Human Rights House Foundation. Predstavnice URS-a upoznale su azerbajdžanske aktivistice s ulogom i radom URS-a kao i zakonodavnim i strateškim okvirom za ravnopravnost spolova u Republici Hrvatskoj.

1.3. Promicanje društvenog položaja žena na tržištu rada, u kulturi, medijima, sportu i obrazovanju

Predstavnici/e URS-a svojim su aktivnim sudjelovanjem podržali veći broj inicijativa i događanja u organizaciji različitih dionika (organizacija civilnog društva, tijela državne uprave i Vijeća Europe) vezanih uz promicanje ženskih ljudskih prava i suzbijanje rodni stereotipa u različitim područjima društvenog života, od tržišta rada do kulture, medija, sporta i obrazovanja.

1.3.1. Tržište rada

U veljači je održan sastanak s predstavnicama Hrvatske udruge poslodavaca (dalje: HUP) u vezi s mogućnostima suradnje u području ravnopravnosti spolova između HUP-a i URS-a te se razgovaralo o budućoj suradnji o temama od zajedničkog interesa vezano uz tržište rada, a posebno o potrebi povećanja broja žena na upravljačkim pozicijama te smanjenja jaza u plaćama.

Predstavnica URS-a sudjelovala je na predstavljanju novih članica Baze poslovnih žena i priručnika za postizanje veće zastupljenosti žena na upravljačkim pozicijama, događanju koje je, u organizaciji HUP-a, Veleposlanstva Kanade i Veleposlanstva Velike Britanije održano također u veljači. Baza poslovnih žena broji više od 90 žena na rukovodećim pozicijama u hrvatskim tvrtkama, a ovom prigodom predstavljene su nove članice. Upravo Baza poslovnih žena pokazuje kako u svakom trenutku postoje kompetentne žene koje mogu preuzeti odgovornost u poslovnom svijetu.

Sudjelovalo se, povodom obilježavanja Međunarodnog dana žena, na konferenciji koju su organizirali tvrtka IKEA i Jutarnji list pod nazivom „Ravnopravnost je bolja za sve“ na temu rodne ravnopravnosti na radnom mjestu te istim povodom, na skupu “Zazvoni za ravnopravnost spolova”, u organizaciji Zagrebačke burze u suradnji s UN Global Impact Network Croatia i HUP-om s ciljem skretanja pažnje na neravnotežan položaj žena u hrvatskom društvu i gospodarstvu.

URS je podržao održavanje konferencije pod nazivom „Ladies of New Business: Moms (and dads) Edition!“, u organizaciji web platforme Netokracija, koja se održala u ožujku. Sedma konferencija Netokracije progovorila je o roditeljstvu digitalnog doba kroz svjedočanstva žena koje su majke i ujedno zaposlene u digitalnoj industriji, kao i o izazovima uspostavljanja ravnoteže između roditeljstva i karijere u digitalno doba.

URS je dugogodišnji pokrovitelj izbora za „Ženu godine“ koja se održava u organizaciji časopisa „ZAPOSLENA“, a čiji je cilj promocija uspješnih žena iz različitih područja društvenog života – poduzetništva, kulture, znanosti, umjetnosti, i dr. Ravnateljica je u srpnju u Zagrebu, na navedenoj manifestaciji, sudjelovala kao izaslanica predsjednika Vlade Republike Hrvatske i tom prigodom održala pozdravno/uvodni govor. Pri tome je istaknula važnost podrške i uključivanja ne samo žena, već i muškaraca, u napore za ostvarivanje ravnopravnosti spolova te potrebu prepoznavanja činjenice da ravnopravnost spolova dovodi do općeg napretka u društvu. Upozorila je i da se pozitivne promjene u području ravnopravnosti spolova u Hrvatskoj, ali i diljem EU događaju presporo, da su žene i dalje u lošijem položaju i diskriminirane u odnosu na muškarce. Naglasila je i ulogu medija u daljnjem promoviranju i

podrški ravnopravnosti spolova te zaključila da za postizanje brže ravnopravnosti spolova svi zajedno moramo biti brži, uporniji i složniji.

U URS-u je održan sastanak s predstavnicom Centra za edukaciju, savjetovanje i istraživanje – CESI, s ciljem predstavljanja Projekta JUMP – Žongliranje između majčinstva i rada, namijenjenog uspostavi ravnoteže između poslovnog i obiteljskog života. Projekt se provodio u okviru strateškog partnerstva za obrazovanje odraslih i financiran je putem programa Europske unije Erasmus +. Glavni je cilj projekta bio stvaranje transnacionalne mreže socijalnih stručnjaka i stručnjakinja iz civilnog sektora i sa sveučilišta koji/e djeluju u zemljama sudionicama JUMP-a, razmjena postojeće i razvoj novih inovativnih praksi socijalne podrške, treninga, osposobljavanja i usmjeravanja za rad, kao i da se majkama koje dolaze iz ranjivih skupina učine dostupnima inovativne metode socijalne podrške prilagođene njihovim potrebama kako bi im se povećale šanse za zapošljavanje.

Na promociji dobitnica potpora pilot Programa ekonomskog osnaživanja žena ODVAŽNA, koji se u travnju održao u prostorijama Hrvatske obrtničke komore, a koji su 2018. godine zajedno pokrenuli tvrtke IKEA i Mastercard u suradnji sa Zakladom Solidarna i Hrvatskim poslovnim savjetom za održivi razvoj, s ciljem pokretanja novog programa stručne i financijske podrške ženama u poduzetništvu, a posebno onim projektima koji doprinose ekonomskom osnaživanju žena u nerazvijenim sredinama i ženama iz marginaliziranih skupina, sudjelovala je savjetnica URS-a.

Vlada Republike Hrvatske je na prijedlog Europske komisije 15. svibnja potpisala *Deklaraciju o posvećenosti pitanju žena u digitalnom svijetu*, te je zadužila Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva (dalje: SDURDD) i URS za koordinaciju njene provedbe. Na nekoliko održanih sastanaka dogovoreni su daljnji modaliteti rada uključivši plan održavanja okruglih stolova s ciljem uvođenja teme zastupljenosti žena u digitalnom svijetu u javni prostor te poticanja djevojaka da upišu srodne fakultete. Ravnateljica je 21. svibnja, na okruglom stolu: „Postani i ti, djevojka IT“ u organizaciji SDURDD-a, održanom u Zagrebu, uz predstojnika SDURDD-a i istaknutih predstavnica iz IKT sektora, naglasila podršku Vlade RH i URS-a u promicanju ravnopravnosti žena i muškaraca u zaposlenju u IKT-u, ali i o ravnopravnoj ulozi u odlučivanju i vodećim pozicijama na radnim mjestima. Podržala je i pozvala veliki broj djevojaka iz završnih razreda srednjih škola da upisuju studije koji spadaju u STEM područja, te istaknula značaj partnerstva Ureda i SDURDD-a u provođenju *Deklaracije o posvećenosti pitanju žena u digitalnom svijetu*.

Povodom Međunarodnog dana seoskih žena, 15. listopada, URS je izdao priopćenje u kojem je podsjetio na sadržaj UN *Opće preporuke br. 34. (2016) o pravima žena u ruralnim*

područjima. U 2019. godini Međunarodni dan seoskih žena obilježili su Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Varaždinske županije i Povjerenstvo za ravnopravnost spolova Koprivničko-križevačke županije prigodnim manifestacijama o čemu je URS izvijestio na svojim web stranicama.

URS je dostavio nadležnom ministarstvu za potrebe rasprave na Vijeću EU za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i potrošačka pitanja (dalje: EPSCO Vijeću) očitovanje na *Prijedlog Zaključaka Vijeća o „uklanjanju razlika u plaćama između žena i muškaraca: Ključne politike i mjere“* (dok. 9357/19), s naglaskom na dio teksta koji se odnosi na rodno-neutralnu procjenu poslova i klasifikacijskog sustava plaća.

1.3.2. Kultura, mediji, sport i obrazovanje

Na dvodnevnoj *Međunarodnoj konferenciji o ženama u filmskoj industriji*, održanoj u veljači u Zagrebu, u organizaciji Društva hrvatskih filmskih redatelja (dalje: DHFR) sudjelovala je pomoćnica ravnateljice. U uvodnom dijelu pozdravne govore održali su ministrica kulture te predsjednik DHFR koji je istaknuo podatak da je URS još 2008. godine, organizirao okrugli stol na sličnu temu u Puli, kojom prilikom je tiskana publikacija pod nazivom „Vidljivost žena u hrvatskoj kinematografiji“, dostupna na web stranicama URS-a.

U svojim izlaganjima predstavnice važnih europskih fondacija i institucija koje se bave filmskom proizvodnjom, predstavile su načine i mogućnosti rada na rodnoj ravnopravnosti u audiovizualnim umjetnostima te problemu zastupljenosti i vidljivosti žena u filmskoj industriji.

Na konferenciji je predstavljena *Strategija Vijeća Europe za rodnu ravnopravnost u filmskoj industriji 2018. - 2020.* - <https://www.coe.int/en/web/eurimages/gender-equality> i „Komparativna studija brojnosti i udjela žena u dijelu filmske industrije EU i Hrvatske“.

URS je podržao i pridružio se projektu pokretanja web stranice „Žene i mediji“ u organizaciji Agencije za elektroničke medije (dalje: AEM). Cilj web stranice je otvaranje dijaloga i postavljanje temelja za buduću suradnju vezano za programski sadržaj portala koji je zamišljen kao središnji portal koji će se baviti svim pitanjima koja su vezana uz tematiku položaja žena u društvu, ravnopravnosti spolova i medija kao ključnog dionika u osvještavanju javnosti. Ravnateljica je održala uvodno izlaganje na predavljanju nove internetske stranice "Žene i mediji" 4. srpnja 2019., u muzeju Mimara u organizaciji AEM. Pri tome je naglasila važnost međuresorne suradnje za unaprjeđenje i brže postizanje ravnopravnosti spolova u

društvu, koje se i dalje suočava sa cijelim spektrom diskriminatornih postupanja prema ženama. Također je podsjetila da je URS do sada preveo i distribuirao nekoliko publikacija na temu ravnopravnosti spolova i medija kao što su: publikacija Upravnog odbora za ravnopravnost između žena i muškaraca (CDEG) Vijeća Europe – *Žene i novinari/novinarke imaju prednost*, publikacija Međunarodne federacije novinara/ki – *Uspostavljanje ravnoteže – ravnopravnost spolova u novinarstvu* te dvije Preporuke: *Preporuka Odbora ministara /Rec(2013)1 državama članicama o ravnopravnosti spolova i medijima*, i *Preporuka CM/Rec(2015)2 Odbora ministara/ministrica Vijeća Europe državama članicama o rodno osviještenoj politici u sportu*. Tom prigodom održan je okrugli stol "Žene u hrvatskom društvu" te je potpisan i Sporazum o suradnji između AEM i partnerskih institucija i organizacija, a to su uz URS bili i Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Središnji državni ured za šport, Pučka pravobraniteljica, Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, Hrvatski olimpijski odbor, Kuća za žrtve obiteljskog nasilja Caritasa Zagrebačke nadbiskupije, Ženska soba - Centar za seksualna prava i udruga B. a. B. e.

URS su posjetili predstavnici/e FARE Networka (Football Against Racism in Europe – institucionalni partneri FIFA-e i UEFA-e) Piara Powar, izvršni direktor i Ema Bukovica, savjetnica za komunikacije u svrhu dogovaranja suradnje te su na sastanku predstavili rad svoje organizacije.

URS je podržao nacionalnu kampanju Središnjeg državnog ureda za šport (dalje: SDUŠ) s ciljem zaustavljanja seksualnog zlostavljanja djece u sportu, po uzoru na kampanju Vijeća Europe – „Start to talk“, te se kao partner pridružio aktivnostima njene provedbe. Kampanja je uključivala i održavanje konferencije „Kako spriječiti seksualno uznemiravanje i zlostavljanje nad djecom u športu?“, održane u prosincu 2019., na kojoj je ravnateljica URS-a kao primjer dobre prakse u suzbijanju seksualnog nasilja u društvu predstavila *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* (NN, 70/2018).

U lipnju je ravnateljica, na poziv Hrvatskog pedagoškog društva, sudjelovala na konferenciji „Pedagogija i interdisciplinarnost“ na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu koja je okupila veliki broj pedagoga i pedagoginja iz cijele Hrvatske. Ravnateljica je održala jedno od uvodnih izlaganja pod nazivom „Rodno osjetljivo obrazovanje i promicanje ravnopravnosti spolova“. U svom govoru istaknula je dosadašnje inicijative URS-a u području obrazovanja, dala kratak sažetak problema i izazova u obrazovanju iz perspektive ravnopravnosti spolova, uključujući borbu protiv rodnih stereotipa te se osvrnula na dijelove nove *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe 2018.-2023. i Preporuke CM/Rec (2007) 13 Odbora ministara Vijeća Europe državama članicama o rodno osviještenoj politici*

u obrazovanju. Isti dokumenti, uz *Zakon o ravnopravnosti spolova*, distribuirani su, uz veliki interes, svim sudionicima/ama konferencije.

2. NACIONALNA POLITIKA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

URS je temeljem članka 18. stavak 2. točka 4. ZORS-a nadležan za izradu *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*. Kao što smo to već naveli u ranijim izvješćima o radu osnovana je Radna skupina za izradu nacrtu prijedloga nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova* čiji se sastav, iz političko - administrativnih razloga, u međuvremenu mijenjao pa je konačan proces verifikacije Radne skupine za izradu nacrtu prijedloga *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova* završen krajem 2018. godine.

U članstvo Radne skupine, koja je izradila preliminarni nacrt, tada su imenovani/e predstavnici/e Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva zdravstva, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva uprave, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva financija, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva kulture, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina, Državnog zavoda za statistiku, Središnjeg državnog ureda za šport, Povjerenstva za ravnopravnost spolova Virovitičko-podravske županije, Komisije za ravnopravnost spolova u sportu Hrvatskog olimpijskog odbora, te udruge Ženska soba - Centra za seksualna prava, Organizacije mladih Status M, Centra za ženske studije, kao i nezavisnih stručnjakinja sa Sveučilišta u Splitu i Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu.

2019. godine Radna skupina je zaključila da će analizirati nacrt dokumenta te da će se dodatne izmjene i komentari naknadno dostaviti. Nakon analize stanja jednoglasno su usuglašeni budući prioriteti u okviru sedam tematskih područja: 1. Promicanje ljudskih prava žena i rodne ravnopravnosti, 2. Jednake mogućnosti na tržištu rada, 3. Rodno osjetljivo obrazovanje i suzbijanje stereotipa, 4. Ravnopravnost u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu, 5. Uklanjanje nasilja nad ženama, 6. Međunarodna politika i suradnja i 7. Osnaživanje institucionalnih mehanizama i načina provedbe.

Na osnovu informacija koje je URS dobio od MRRFEU, daljnji rad na izradi nacionalnog strateškog dokumenta za ravnopravnost spolova trebalo je transformirati s obzirom na zahtjev Europske komisije prema kojemu nacionalni plan za ravnopravnost spolova treba biti jedan od preduvjeta koji omogućavaju povlačenje financijskih sredstava iz EU za razdoblje od 2021. do 2027. godine. Zbog toga je odluku o strukturi i sadržaju nacionalnog strateškog dokumenta za

područje ravnopravnosti spolova trebalo izmijeniti i prilagoditi procesu uspostave integriranog sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem kojeg je Vlada RH pokrenula donošenjem Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN, broj 123/17), Uredbe o smjernicama za izradu akta strateškog planiranja od nacionalnog značaja i važnosti za jedinice lokalne i područne samouprave (NN, broj 89/18), Uredbe o načinu ustrojavanja, sadržaju i vođenju Središnjeg elektroničkog registra razvojnih projekata (NN, broj 42/18) te Pravilnika o strateškom planiranju i Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja (NN, broj 66/19).

Novi proces koji obuhvaća zakonodavni, metodološki i postupovni okvir za sustavno planiranje, praćenje provedbe i vrednovanje učinaka javnih politika potrebno je temeljito proučiti i pažljivo pripremiti na način da zadovoljava propisane kriterije za izradu srednjoročnog strateškog dokumenta, uključujući i akcijske planove koji iz njega proizlaze. URS je, zbog svega navedenog, bio u mogućnosti nastaviti rad na izradi nacionalnog plana za ravnopravnost spolova nakon donošenja Priručnika o strateškom planiranju, a koji je izrađen tek u svibnju 2020. godine.

Nadalje, rad na Nacionalnom planu za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2021. do 2027. godine i pripadajućem Akcijskom planu za razdoblje od 2021. do 2024. nužno je uskladiti s Nacionalnom razvojnom strategijom RH do 2030. godine, čije se donošenje očekuje tijekom 2020. godine.

3. SURADNJA S TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE I DRUGIM DRŽAVNIM TIJELIMA

URS je tijekom izvještajnog razdoblja nastavio intenzivnu suradnju s pojedinim tijelima državne uprave putem sudjelovanja u zajedničkim kampanjama, radnim skupinama, odborima i povjerenstvima, kao i izradom različitih (međunarodnih i nacionalnih) izvješća, priloga, očitovanja, mišljenja i drugih akata (ukupno 35).

O suradnji sa Središnjim državnim uredom za šport, Središnjim državnim uredom za razvoj digitalnog društva i Agencijom za elektroničke medije izvijestili smo u točkama 1.3.1. i 1.3.2.

Slijedom obveza za pripremu predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU URS je najviše surađivao s MVEP i MDOMSP pri čemu upućujemo na točku 4. u okviru poglavlja Međunarodna suradnja.

Dodatno, URS je redovito sudjelovao na tematskim sjednicama Odbora za ravnopravnost spolova i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora.

3.1. Sudjelovanje u radnim skupinama, povjerenstvima i drugim tijelima državne uprave

U nastavku donosimo popis radnih skupina, povjerenstava, odbora i drugih stručnih tijela (ukupno 26) u kojima su sudjelovali predstavnici/e URS-a u svojstvu stalnih članova/ica i zamjena pri pojedinim tijelima državne uprave:

1. Radna skupina za izradu Nacionalne politike za ravnopravnost spolova za razdoblje od 2019.-2022.; - URS
2. Radna skupina za izradu redovnog Šestog periodičnog izvješća prema članku 18. UN-ove *Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena za Hrvatsku*; – URS
3. Radna skupina za izradu nacionalnog izvješća o provedbi Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje – povodom Dvadeset i pete obljetnice održavanja Četvrtе svjetske konferencije o ženama (PEKING +25); - URS
4. Radna skupina za pripremu i provedbu projekta EU Konferencije visoke razine „Sudjelovanje žena na tržištu rada – društvena dobit!“; - URS
5. Međuresorno povjerenstvo za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz Državnog proračuna; - UZU
6. Međuresorna radna skupina za europske poslove; - MVEP
7. Nacionalno vijeće za održivi razvoj; - Vlada RH
8. Savjet za mlade Vlade Republike Hrvatske; - Vlada RH
9. Radna skupina za izradu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije, za razdoblje od 2017. do 2022.; - ULJPPNM
10. Radna skupina za izradu izvješća i pripremu submisija za Međunarodnu organizaciju rada; - MRMS

11. Radna skupina za izradu IX., X., XI. i XII. periodičnog Izvješća Republike Hrvatske o primjeni Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije; - ULJPPNM
12. Radna skupina za izradu Nacionalnog akcijskog plana provedbe rezolucije Vijeća sigurnosti UN 1325 (2000.) o ženama, miru i sigurnosti i srodnih rezolucija ; - MVEP
13. Radna skupina za izradu Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2018. do 2021.; - MDOMSP
14. Radna skupina za izmjene i dopune Protokola o integraciji/reintegraciji žrtava trgovanja ljudima; - ULJPPNM
15. Radna skupina za izradu Nacionalnog programa za zaštitu i promicanje ljudskih prava za razdoblje od 2019. do 2024. godine; - ULJPPNM
16. Pododbor za praćenje Sporazuma o partnerstvu; - MRRFEU
17. Koordinacija TAIEX instrumenta i Twinning-out instrumenata EU pomoći; - MVEP
18. Koordinacija sudjelovanja RH u Programima Unije u financijskom razdoblje 2014.-2020.; - MRRFEU
19. Koordinacija za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata i administratora u sustavu „e-Savjetovanja“; - UZU
20. Koordinacije službenika/ica za informiranje u sustavu Vlade Republike Hrvatske: - Vlada RH
21. Odbor za praćenje za Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“; - MRRFEU
22. Odbor za praćenje Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“; - MRMS
23. Evaluacijska upravljačka skupina za Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“ u okviru Europskog socijalnog fonda; - MRMS
24. Operativna struktura I. komponente prepristupnog programa PHARE, IPA i Prijelaznog instrumenta; - MRRFEU
25. Odbor za praćenje provedbe Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.-2020.; - MP
26. Odbor za praćenje provedbe Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.; - MP

3.2. Edukacija službenika koji rade na upravljanju i nadzoru u Europskim strukturnim i investicijskim fondovima

U svrhu ispunjavanja preduvjeta za povlačenje sredstava iz Europskih i strukturnih fondova (dalje: ESI fondova) Ministarstvo regionalnog razvoja i fondova Europske unije potpisalo je sporazum o suradnji s Državnom školom za javnu upravu (dalje: DŠJU) koji omogućava održavanje edukacije „Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima“ za zaposlene u sustavu upravljanja i kontrole ESI fondova. Edukacija sadrži teme vezane za antidiskriminacijsko zakonodavstvo i politike Europske unije, uključujući Povelju o temeljnim pravima Europske unije; nacionalno i EU zakonodavstvo u području ravnopravnosti spolova te mehanizme zaštite osoba s invaliditetom, uključujući primjenu Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom. Ove edukacije se u DŠJU održavaju od 2015. godine, a edukaciju je pohađalo preko 1.500 službenika.

Materijale i sadržaj edukacije o ravnopravnosti spolova s primjerima dobre prakse pripremile su pomoćnica ravnateljice i savjetnica koje su u 2019. godini održale osam radionica u trajanju od dva školska sata. Na edukacijama je tijekom 2019. godine sudjelovalo 186 službenika i službenica koji su zaposleni u sustavu upravljanja i kontrole ESI fondova.

Održan je i sastanak trenera/ica u ožujku koji je organizirao MRRFEU i na kojem je sudjelovala pomoćnica ravnateljice. Na sastanku su predstavljeni rezultati dosadašnjih seminara u 2018. godini čije su evaluacije pokazale vrlo visoku ocjenu trenera/ica i edukacije. Na sastanku su istaknute i teme koje su polaznici/e ocijenili kao najviše i kao najmanje korisne.

DŠJU je pozvala početkom 2019. godine URS na suradnju u osmišljavanju novog, višemjesečnog programa za rukovodeće državne službenike, u dijelu koji se odnosi na razvoj javnih politika. Edukacija je namijenjena glavnim tajnicima, tajnicima kabineta, ravnateljima, pomoćnicima ravnatelja, načelnicima sektora te voditeljima službi i odjela. Sadržaj jednodnevnog seminara podijeljen je na usvajanje znanja o antikorupciji, antidiskriminaciji i rodno osjetljivim javnim politikama. Temeljem prezentacija, vježbi i rasprave, polaznici su se tijekom dva školska sata, upoznavali s pojmovima vezanim za osmišljavanje i izradu rodno osjetljivih javnih politika te povećali razinu svojih znanja o analizi stanja iz perspektive ravnopravnosti spolova, načinima planiranja promjena i praćenja rezultata s ciljem veće ravnopravnosti u pristupu građanima i građankama. Krajem 2019. godine savjetnica je održala tri radionice u koje je bilo uključeno 56 rukovodećih državnih službenika i službenica. Evaluacija radionice je pokazala zadovoljstvo polaznika sadržajem i trenericom.

U nastavku suradnje s DŠJU, predstavnica URS-a je u 2019. godini u listopadu, studenom i prosincu, održala tri cjelodnevne radionice pod nazivom „Ravnopravnost spolova“ u kojoj je sudjelovalo 44 službenika i službenica. Teme radionice odnosile su se na upoznavanje s nacionalnim i EU zakonodavstvom, primjerima dobrih praksi u području rodno-osjetljivih javnih politika, prikaz ključnih izazova u različitim resorima te praktičnih vježbi na izradi mjera za otklanjanje uočenih problema u različitim sektorima iz perspektive ravnopravnosti spolova. Radionica je visoko ocjenjena, a komentari polaznika su pokazali da je sadržaj ispunio njihova očekivanja te da je povećana razina njihovih osnovnih znanja i razumijevanja područja ravnopravnosti spolova.

URS je u studenom, temeljem traženja MRMS-a, ispunio anketni upitnik ”Istraživanje o potrebama za edukativnim aktivnostima vezanim za izradu i sudjelovanje u izradi programskih dokumenata za korištenje EU fondova u RH 2021.-2027.” i time dao svoj doprinos u pripremi preliminarne analize potreba edukacijskih aktivnosti vezanih za buduće planiranje obrazovnih aktivnosti za korištenje fondova EU 2021.-2027.

URS je sudjelovao u izradi materijala za sjednicu EPSCO Vijeća, koja se održala u lipnju, te je, između ostalog, izvijestio i o predstojećim edukacijama iz područja rodne ravnopravnosti koje se održavaju u DŠJU, te je također dostavio očitovanje na Prijedlog Uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom socijalnom fondu plus (ESF+).

4. MEĐUNARODNA SURADNJA

Veliki dio rada URS-a vezan je uz različite i brojne oblike međunarodne suradnje uključivši izradu pojedinih kompleksnih izvješća i različitih priloga i očitovanja, kao i ispunjavanje drugih obveza, najčešće prema Ujedinjenim narodima (UN), Vijeću Europe (VE) i Europskoj komisiji (EK).

Podsjećamo da predstavnice URS-a sudjeluju u šest stalnih radnih tijela pri međunarodnim organizacijama: 1. *Komisiji za ravnopravnost spolova Vijeća Europe (dalje: GEC)* ; 2. Skupini visoke razine Europske komisije za uvođenje načela ravnopravnosti spolova u javne politike *(dalje: HLG)*; 3. Savjetodavnom odboru Europske komisije za jednake mogućnosti za žene i muškarce (dalje: AC); 4. *Upravnom odboru Europskog instituta za ravnopravnost spolova EIGE*; 5. *Stručnom forumu EIGE-a* i 6. Tematskoj mreži za uvođenje rodno osviještene politike *EIGE*.

4.1. Ujedinjeni narodi

4.1.1. 63. sjednica Komisije za status žena UN-a

Suradnja s MVEP obuhvatila je koordinaciju sudjelovanja predstavnika/ca RH na 63. zasjedanju UN Komisije za položaj žena u New Yorku u ožujku 2019., kao i pripremne sastanke za 64. zasjedanje UN Komisije za položaj žena u New Yorku u ožujku 2020.

Od 11. do 22. ožujka u New Yorku je održana 63. sjednica Komisije za status žena UN-a na kojoj je sudjelovala savjetnica u URS-u. Glavna tema sjednice bila je *„Socijalna zaštita, pristup javnim uslugama i održiva infrastruktura za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena i djevojčica“*. U plenarnim izlaganjima visokih dužnosnika/ca UN-a istaknuta je potreba osnaživanja žena na mjestima odlučivanja, uklanjanje nasilja nad ženama i djevojčicama, socijalna zaštita, problem višestruke diskriminacije žena i siromaštva te posebno nacionalnih akcijskih planova kojima države članice UN-a pokazuju spremnost na promjenu i postizanje ravnopravnosti spolova. Dan nakon otvaranja sjednice na okruglom stolu *„Kako žene liderice mijenjaju svijet“* sudjelovala je i predsjednica Republike Hrvatske gđa. Kolinda Grabar Kitarović, uz predsjednicu Estonije, premijerku Islanda, potpredsjednicu i ministricu vanjskih poslova Paname i premijerku Novog Zelanda. Posebna UN izjaviteljica za nasilje gđa. Dubravka Šimonović organizirala je skup povodom 25. godišnjice uspostavljanja ove funkcije u UN-u i predstavljanja rezultata inicijative Femicide Watch. Predsjednica Republike Hrvatske održala je govor na ovom skupu u kojem je istaknula potrebu za uvođenjem prevencije, ali i strožim kažnjavanjem nasilja nad ženama. Predstavnicu URS-a održala je govor na interaktivnom dijalogu visoke razine o pripremama u RH za izvještavanje o provedbi *Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje (Peking+25)*. Pri tom je istaknula važnost međusektorske suradnje, kao i osvještavanja o povezanosti *Održivih ciljeva razvoja i napretka u provedbi Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje*.

Nekoliko popratnih događanja u organizaciji nacionalnih izaslanstava država članica UN-a, pokazala su da je položaj žena još uvijek pod utjecajem predrasuda i stereotipa, da postoji feminizacija siromaštva, da je pristup žena socijalnim uslugama i uslugama skrbi u velikoj ovisnosti o zakonodavstvu, proračunu i tradicionalnim ulogama u obitelji i društvu, ali i prometnoj povezanosti. Pitanje nasilja i posebno femicida ostaje i dalje globalni problem kojeg je potrebno sustavno rješavati uz pomoć zakonodavnog okvira i učinkovitog postupanja svih dionika, osobito policije i sudstva.

Savjetnica je sudjelovala i na koordinacijskom pripremnom sastanku u sjedištu stalnog predstavništva EU pri UN-u gdje su predstavnici/ce država članica zauzeli pregovaračka stajališta EU koja su iznosili tijekom intenzivne rasprave i pregovora s ciljem usvajanja teksta zaključaka. Konačni Zaključci sa 63. zasjedanja odnose se na potrebu normativnog, zakonodavnog i političkog okvira, jačanja pristupa žena i djevojčica socijalnoj zaštiti i javnim uslugama, potrebu da javna infrastruktura bude više u funkciji žena i djevojčica te da se mobiliziraju resursi i ojača participacija žena u društvenom i javnom životu.

Krajem 2019. URS je komunikacijom sa Stalnom misijom Republike Hrvatske u New Yorku i MVEP uvršten kao sudionik u planiranje i pripremu 64.-tog zasjedanja Komisije o statusu žena koja se trebala održati od 9. do 20. ožujka 2020., kad je UN trebao obilježiti 25. godišnjicu Četvrtog svjetskog kongresa o ženama i usvajanja *Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje* (1995) koju je potpisalo 148 država svijeta s ciljem osnaživanja žena i stvaranja uvjeta za veću ravnopravnost spolova.

URS je izradio materijal povodom sudjelovanja Predsjednice Republike Hrvatske na 63. sjednici UN-ove Komisije o statusu žena, održane u ožujku. Navedeni materijal obuhvatio je pregled informacija o institucionalnom okviru za ravnopravnost spolova, položaju žena u području obrazovanja, ravnopravnosti u procesu odlučivanja u političkom i javnom životu te rodno utemeljenom nasilju.

4.1.2. Sveobuhvatni pregled stanja na nacionalnoj razini o provedbi *Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje* (Peking +25)

Republika Hrvatska, putem URS-a, svakih pet godina izrađuje i dostavlja UN-u nacionalno izvješće o provedbi *Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje*. URS je do sada izradio četiri nacionalna izvješća (Peking+10, Peking+15, Peking+20 te Peking+25).

Povodom 25. godišnjice obilježavanja Četvrte svjetske konferencije o ženama i usvajanja *Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje* (1995) dopisom izvršne ravnateljice Gospodarske komisije UN-a za Europu (dalje: UNECE), koji je dostavljen Stalnoj misiji Republike Hrvatske pri Uredu UN-a u Ženevi te predsjedniku Vlade Republike Hrvatske gospodinu Andreju Plenkoviću, Republika Hrvatska je pozvana dostaviti najnoviji nacionalni pregled provedbe ciljeva *Pekinske deklaracije* (Peking+25).

Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku prepustilo je ovu zadaću u veljači 2019. godine URS-u koji je osnovao Radnu skupinu za izradu predmetnog izvještaja i održao sastanak s predstavnicima tijela državne uprave i s predstavnicima civilnog društva.

Tijelima je tom prilikom bio uručen prijevod *Smjernica za sveobuhvatni pregled stanja na nacionalnoj razini* koje je izradila organizacija UN Women (dalje: *Smjernice*), a od nadležnih tijela su zatraženi prilozi za izradu nacionalnog izvješća, koji je trebao biti usklađen s radom na *Programu održivog razvoja UN-a do 2030.* Pitanja u *Smjernicama* poslužila su kao orijentacija pri izradi nacionalnog pregleda stanja, a odnosila su se na 12 kritičnih područja kojima se bavi *Pekinska platforma za djelovanje.*

Nakon usvajanja prispjelih mišljenja, komentara i prijedloga nadležnih tijela, izrađena je završna verzija dokumenta *Sveobuhvatni pregled stanja na nacionalnoj razini o provedbi Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje (Peking +25)* koji u prvom dijelu sadrži makroanalizu prioriteta, postignuća, izazova i nedostataka s naglaskom na proteklih pet godina (2014.–2019.), odnosno pet godina od podnošenja prethodnog izvješća, kao i budućih prioriteta. Drugi dio uključuje analizu mjera poduzetih da bi se unaprijedila ravnopravnost spolova u svih dvanaest kritičnih područja kojima se bavi *Pekinska platforma za djelovanje*, s naglaskom na proteklih pet godina i definiranje budućih prioriteta. U svakom je području prikazan osvrt na konkretne primjere poduzetih mjera, prepreka na koje se naišlo u provedbi mjera i postignutog uspjeha. U treći dio uključen je prikaz nacionalnih procesa i mehanizama, povezujući one koji se odnose na provedbu i praćenje *Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje* s onima koji se odnose na *Program održivog razvoja do 2030.* U četvrtom dijelu naglasak je na dostupnosti podataka razvrstanih po spolu i rodnoj statistici, povezujući praćenje provedbe *Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje* s rodno osjetljivom provedbom *Programa održivog razvoja do 2030.*

Nacionalno izvješće u elektronskom i tiskanom formatu dostavljeno je u lipnju u UNECE putem Stalne misije Republike Hrvatske pri Uredu UN-a u Ženevi, a dostupno je na poveznici https://unece.org/fileadmin/DAM/Gender/Beijing_20/Croatia.pdf.

Na sastanku UNECE-a u Ženevi održanom u listopadu 2019. godine predstavljena je kompilacija regionalnih nacionalnih izvješća u provedbi *Pekinske platforme za djelovanje* u zadnjih pet godina, a povodom obilježavanja 25. obljetnice usvajanja *Pekinske deklaracije i Platforme za djelovanje* i s tim vezane poduzete pripreme za zasjedanje Komisije za status žena UN-a u 2020. godini.

UNECE i Regionalni ured za Europu i Centralnu Aziju UN Women su na zasjedanju predstavili regionalni pregled postignuća u provedbi 12 tematskih područja *Pekinske platforme*

za djelovanje. Na temelju nacionalnih izvještaja 46 država članica UNECE regije, na sastanku se uz razmjenu dobrih praksi, raspravljalo o još uvijek prisutnim izazovima, učinkovitim politikama i akcijama u budućnosti te o načinima na koje strategije i politike za provedbu *Pekinške platforme za djelovanje* doprinose realizaciji *Agende UN-a 2030 za održivi razvoj*. Sudjelovalo je preko 800 sudionika, uključujući nacionalna izaslanstva, međunarodne organizacije i predstavnike/ce organizacija civilnog društva, a hrvatsko izaslanstvo vodila je ravnateljica URS-a. Radni dio sastanka bio je podijeljen na šest paralelnih sesija (Socijalne i ekonomske politike, Nasilje nad ženama, Obrazovanje, Financiranje ravnopravnosti spolova, Žene na mjestima odlučivanja, Osnaživanje žena za klimatske promjene) u okviru kojih se raspravljalo o postignućima i preprekama u regiji od 2014. godine te budućim akcijama s ciljem postizanja napretka. Različite EU i UN formacije, države članice i organizacije civilnog društva, organizirale su desetak popratnih događaja.

Osnovni zaključci ovog zasjedanja pokazali su da je većina država članica naglasak u svom nacionalnom djelovanju stavila na područje uklanjanja nasilja nad ženama te ekonomskog i političkog osnaživanje žena. Vidljiv je napredak u uključivanju žena na tržište rada kroz aktivne politike zapošljavanja, usklađivanju privatnih i poslovnih obveza, uvođenju roditeljskog dopusta, većem sudjelovanju žena na mjestima odlučivanja te većoj zastupljenost žena u STEM područjima. Postojeći izazovi, međutim, odnose se na uključivanje žena u programe zaštite okoliša, izazove klimatskih promjena, rodno osjetljivo planiranje proračuna te jačanje nacionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova. Zaključci čine sastavni dio globalnog pregleda u provedbi *Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje* (Peking+25) koji je predstavljen u ožujku 2020. godine na 64. zasjedanju Komisije za status žena UN-a.

4.1.3. Izrada Šestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena

Početkom izvještajnog razdoblja URS je uputio tijelima državne uprave upit za dostavu informacija o daljnjem napretku ostvarenom u području primjene *UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW)* s ciljem izrade Šestog periodičnog izvješća Republike Hrvatske prema članku 18. ove *Konvencije*. Prilozi su zatraženi od Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva uprave, Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva zdravstva, Ministarstva znanosti i obrazovanja, Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Središnjeg

državnog ureda za šport, Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina. Očitovanja i nadopune tijela državne uprave zaprimana su do konca lipnja, nakon čega je počeo rad na pripremi *Izvješća*, čije se dovršenje planira tijekom 2020. godine.

4.1.4. Univerzalni periodični pregled o ljudskim pravima

U kolovozu 2019. godine počela je izrada Trećeg izvješća Republike Hrvatske prema *Univerzalnom periodičkom pregledu* (dalje: UPR) koja se temelji na Među-izvješću prema UPR-u. URS je, u tri navrata, dostavio očitovanja, ispravke i nadopune MVEP-u koja su uključivala pregled aktivnosti u 2019. godini kao i primjere dobre prakse te je aktivno sudjelovao u pripremi navedenog Izvješća.

4.2. Vijeće Europe

4.2.1. Komisija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe

Sastanci Komisije za ravnopravnost spolova VE (GEC) održavaju se dva puta godišnje, a predstavnice URS-a, u svojstvu članice i zamjenice članice GEC-a, redovno sudjeluju u radu navedenog tijela.

15. sastanak Komisije za ravnopravnost spolova VE održao se u svibnju nakon čega je uslijedila tematska konferencija u vezi suzbijanja rodno utemeljenog nasilja, a organizirana je u suradnji GEC-a s Posebnom izvjestiteljicom UN-a za nasilje nad ženama na temu osnaživanja međunarodne suradnje kako bi se zatvorio jaz između pravnog okvira i njegove implementacije. Tematska konferencija bila je koncipirana kao niz radionica na teme međunarodnih i regionalnih mehanizama za borbu protiv nasilja nad ženama, sigurnosti žrtava i dosezanja standarda iz ciljeva održivog razvoja. Sastanak GEC-a se uz informiranje o aktualnostima posvetio temama pristupa žena pravosuđu, statusu žena i djevojčica migrantica, izbjeglica i tražiteljica azila te rezultatima nadzora provedbe i primjene *Preporuke Rec(2003)3 Odbora ministara državama članicama o uravnoteženoj participaciji žena i muškaraca u političkom i javnom odlučivanju*.

16. redovni sastanak GEC-a na kojem je sudjelovala pomoćnica ravnateljice u svojstvu zamjenice članice, održan je u studenom 2019. godine. Na sastanku se raspravljalo o Izvješću o primjeni *Strategije ravnopravnosti spolova VE 2018.-2023.* za 2019. godinu. U nastavku rada

predstavljeno je završno izvješće s konferencije „Tackling Gender Stereotypes and Sexism“, poziv za prijavu projektnih prijedloga za organizacije civilnog društva za promociju *Preporuke o sprečavanju i borbi protiv seksizama* (video i akcijska internetska stranica), kao i informacije o aktivnostima država članica u cilju promocije istih.

Predstavница RH izvijestila je o aktivnostima koje URS provodi vezano uz predstavljanje nove Preporuke VE o sprečavanju i borbi protiv seksizma, koju je URS preveo i tiskao kao i preveo web stranice o seksizmu. Također, obavijestila je i o ciljevima i aktivnostima za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem EU vezano uz ravnopravnost spolova, uključujući organizaciju međunarodne konferencije visoke razine pod nazivom „Sudjelovanje žena na tržištu rada – društvena dobit!“, kao i sastanka Skupine visoke razine EK za rodno osviještene politike.

Izvještavalo se i o aktivnostima vezanim uz prevenciju i uklanjanje stereotipa i seksizma, provedbi rodno osviještene politike u VE, kao i njegovim drugim strategijama i politikama.

U dijelu u kojem se razgovaralo o suradnji s međunarodnim organizacijama, predstavnica Međunarodne organizacije rada (dalje: ILO) predstavila je novu *Konvenciju (190) o uklanjanju nasilja i zlostavljanja na radnom mjestu* usvojenu na 108. zasjedanju Međunarodne konferencije rada u lipnju 2019. godine. *Konvencija* predstavlja prvi standard o nasilju i zlostavljanju u svijetu rada i prvi puta definira pojmove „nasilje i zlostavljanje“ kao i „rodno uvjetovano nasilje i zlostavljanje“.

Uz *Konvenciju* i *Preporuku* prihvaćena je i Rezolucija o suzbijanju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada kojom Međunarodna konferencija rada daje jasne smjernice Uredu Međunarodne organizacije rada i Upravljačkom odboru u smjeru poduzimanja daljnjih radnji za implementaciju spomenutih međunarodnih standarda rada u sprečavanju nasilja i uznemiravanja u svijetu rada, primarno se osvrćući na što širu promociju ratifikacije *Konvencije (br. 190)* od strane država članica.

Također, dostavljeno je i očitovanje na Nacrt revidirane Strategije socijalne kohezije Vijeća Europe.

4.2.2. Strategija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023.

U ovom izvještajnom razdoblju, u rujnu, URS je podnio Izvješće o primjeni *Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023.*, za 2019. godinu. Izvješće sadrži doprinose tijela državne uprave koji se odnose na zakonske, institucionalne i strateške izmjene, informacije o istraživanjima i kampanjama, kao i svaki drugi napredak, iz područja koja su istovjetna ciljevima *Strategije*: sprječavanje i borba protiv seksizma, sprječavanje i borba protiv

nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, osiguravanje ravnopravnog pristupa žena pravosuđu, postizanje ravnoteže u zastupljenosti žena i muškaraca pri donošenju odluka u političkom i javnom sektoru, zaštita prava žena i djevojčica migrantica, izbjeglica i tražiteljica azila, te uvođenje načela ravnopravnosti spolova u cjelokupnu politiku i mjere. Ovo Izvješće iznimno sadrži i novu rubriku koja se odnosi na glavne izazove u narednom razdoblju.

Vijeće Europe je objavilo svoje Godišnje izvješće o primjeni *Strategije za ravnopravnost spolova VE od 2018. do 2023.*, za 2018. godinu, koje je Odbor ministarskih zastupnika primio na znanje. Izvješće uključuje i pozitivne primjere iz Hrvatske, u kontekstu ratifikacije *Konvencije VE o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* te održavanja „Konferencije o rodnoj ravnopravnosti u sportu“, koja se održala u listopadu 2018. godine u Zagrebu, u sklopu hrvatskog predsjedavanja Odborom ministara VE.

4.2.3. Preporuka Vijeća Europe CM/Rec (2019)1 Sprječavanje i borba protiv seksizma

Nakon što je u ožujku Odbor ministara Vijeća Europe usvojio *Preporuku CM/Rec (2019)1 Sprječavanje i borba protiv seksizma*, URS je navedenu Preporuku preveo na hrvatski jezik i tiskao je u nakladi od 1.000 primjeraka. Svim zastupnicima i zastupnicama u Hrvatskome saboru distribuirano je hrvatsko izdanje Preporuke. Sukladno praksi VE, tekst Preporuke objavljen je i na mrežnim stranicama URS-a. Tijekom rujna, VE je pozvalo URS da se uključi u kampanju za borbu protiv seksizma i prevede i promovira posebno izrađenu mrežnu stranicu #StopSexism koja slijedi odredbe *Preporuke*. URS je preveo mrežnu stranicu na hrvatski jezik, a o promociji mrežne stranice i hrvatskog izdanja *Preporuke*, detaljnije se navodi u točki 1.2.2.

4.3. Europska unija /Europska komisija

4.3.1. Predsjedanje Rumunjske Vijećem EU

U Bukureštu se, u svojstvu Rumunjske kao države predsjedateljice Vijećem EU, u veljači održao redoviti sastanak Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike Europske komisije (dalje: HLG), u organizaciji Europske komisije. Na sastanku je sudjelovala savjetnica, kao zamjenica članice HLG, ravnateljice URS-a.

Na radnom tzv. Trio sastanku, predstavnici/e država Trio predsjedanja (Rumunjske, Finske i Hrvatske) te posljednje države u mandatu prethodnog predsjedanja (Austrije), su s predstavnicima Europske komisije, Vijeća EU i EIGE raspravljali o temama pojedinačnih

predsjedanja te dogovarali sadržaj konferencija koje se planiraju organizirati tijekom 18 mjeseci, od 1. siječnja 2019. do 1. srpnja 2020. godine.

Sastanak HLG je otvorio Marius-Constantin Budai, ministar rada i socijalne pravde koji je govorio o različitim aktivnostima za vrijeme predsjedanja Rumunjske Vijećem EU te je naglasak stavio na mobilnost radne snage, socijalnu zaštitu i zaštitu na radu. Savjetnica u URS-u izvijestila je o prioritetima u području ravnopravnosti spolova za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem EU. Naglasila je da su hrvatski prioriteti usklađeni s općom temom Trio predsjedanja te se odnose i na rodno osjetljiv pristup tržištu rada. Izvijestila je prisutne također i o datumima održavanja sastanka HLG i međunarodne konferencije u Zagrebu krajem siječnja 2020. Predstavnica EK obavijestila je članove/ice HLG da će potpisivanje *Trio deklaracije o ravnopravnosti spolova* od strane predstavnika Vlada Rumunjske, Finske i Hrvatske, biti organizirano za vrijeme održavanja sastanka EPSCO Vijeća u Bruxellesu 15. ožujka 2019. Tema o kojoj se prioritetno raspravljalo na sastanku HLG odnosila se na jaz u plaćama između žena i muškaraca. Predstavljeno je istraživanje EIGE-a, EK je iznijela svoja zapažanja, a predstavnici Njemačke, Francuske i Irske iznijeli su primjere dobre prakse o uklanjanju jaza u plaćama, nakon čega se razvila rasprava o učinkovitim mjerama za uklanjanje jaza u plaćama u državama članicama. Predstavljeno je i *Mišljenje* koje je izradila radna skupina u okviru Savjetodavne skupine za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije „*Budućnost politika ravnopravnosti spolova nakon 2019.*“ U okviru teme promicanja ravnopravnosti spolova i ženskih prava u svijetu, Rumunjska je izvijestila o organiziranju nekoliko sastanaka ministara, a ostale države članice o različitim popratnim događajima koje će organizirati samostalno ili u suradnji s drugim državama na sljedećem, 63. sastanku UN Komisije za status žena koji se trebao održati od 11. do 22. ožujka.

U okviru rumunjskog predsjedavanja Vijećem EU održana je i Konferencija visoke razine EU pod nazivom „Uloga i status žena u modernom društvu – između osnaživanja, vođenja i rodne diskriminacije“ na kojem je sudjelovala pomoćnica ravnateljice. Glavni cilj Konferencije bio je promoviranje ravnopravnosti spolova kao principa socijalne pravde u odnosu na način na koji su žene i muškarci tretirani od strane društva, kao i razmjena dobrih praksi, politika i inicijativa na europskom i međunarodnom nivou.

4.3.2. Predsjedanje Republike Finske Vijećem Europske unije

Sastanak HLG održan je u rujnu u Helsinkiju. Uoči redovnog zasjedanja HLG održan je radni sastanak trojnog predsjedanja EU u području ravnopravnosti spolova. Na sastanku su,

uz predstavnice Europske komisije, sudjelovale predstavnice trojnog predsjedanja, članice HLG – Rumunjske, Finske i Hrvatske te predstavnice Njemačke kao sljedeće države predsjedajuće Vijećem EU. U svojstvu promatračice, na sastanku je sudjelovala i predstavnica EIGE-a te predstavnica Glavnog tajništva Vijeća EU. Rumunjska predstavnica je obavijestila prisutne o ishodima programa Rumunjske u ovom području, a Finska je najavila održavanje predstojećih aktivnosti do prosinca. U ime Republike Hrvatske, ravnateljica URS-a je izvijestila prisutne o planovima za hrvatsko predsjedanje koji uključuju sastanak HLG 29. siječnja, te EU konferenciju visoke razine o ravnopravnosti spolova, pod nazivom „Sudjelovanje žena na tržištu rada – društvena dobit!“, 30. i 31. siječnja 2020. Ravnateljica je istaknula da se tema predstojećih Zaključaka Vijeća EU 2020. u području ravnopravnosti spolova treba dogovoriti s predstavnicama MDOMSP i MRMS, te da doprinos Hrvatske 64. sastanku UN Komisije za status žena, u svojstvu predsjedavajuće EU, treba raspraviti na nacionalnoj razini i razini EU članica.

Zasjedanje HLG službeno je otvorio Thomas Blomquist, ministar nordijske suradnje i ravnopravnosti koji je istaknuo da je naglasak Finske za vrijeme predsjedanja u području ravnopravnosti spolova na zagovaranju zajedničkih europskih vrijednosti, socijalnim pitanjima, rodnoj perspektivi u ekonomskoj politici i ravnopravnosti kao preduvjetu ekonomskog i održivog razvoja Europe.

Voditeljica Odjela za ravnopravnost spolova Glavne uprave za pravdu i potrošače Europske komisije, Irena Moozova, izvijestila je HLG o programu novoizabrane predsjednice EK Ursule von der Leyen koja snažno zagovara veće sudjelovanje žena u ekonomskom i političkom odlučivanju te je najavila da će EK uskoro objaviti mjere za veću transparentnost plaća koje se temelje na *Direktivi o jednakim plaćama*. Predstavljen je EIGE izvještaj o provedbi Pekinške platforme koji će poslužiti za EPSCO Zaključke i biti okosnica konferencije koju organizira Finska u listopadu 2019. Predstavnici Odbora za zapošljavanje (dalje: EMCO) i Odbora za socijalnu politiku (dalje: SPC) EK informirali su prisutne da je u pripremi Izvještaj o dugoročnoj skrbi za Vijeće ministara te prijedlog zakonodavnih rješenja u području socijalne zaštite radnika u netipičnim oblicima rada.

Sljedeći dan sastanak je započeo raspravom o Višegodišnjem financijskom okviru 2021.-2027. i postizanju ciljeva iz Strategije Europa 2020 te specifičnim preporukama koje je EK uputila državama članicama, a odnose se na ravnopravnost spolova. Preporuke su pretežito vezane za dugoročnu skrb, neplaćeni rad, žene na upravljačkim položajima te STEM obrazovanje. Raspravljalo se i o preprekama za ratifikaciju *Istanbulske konvencije* s kojima je suočeno još 7 država članica EU (Mađarska, Češka, Bugarska, Litva, Latvija, Slovačka i

Ujedinjeno Kraljevstvo). U okviru ove točke, ravnateljica URS-a je izvijestila o pojedinim aspektima vezanim uz implementaciju *Istanbulske konvencije* nakon njezina stupanja na snagu u listopadu prošle godine u Hrvatskoj. Sastanak je završio informiranjem prisutnih o novoj *Konvenciji o sprečavanju nasilja i uznemiravanja na radu* Međunarodne organizacije rada. Nekoliko država članica već je započelo pripreme za njenu ratifikaciju. Potrebno je istaknuti da je ova *Konvencija* odabrana za jednu od tema o kojoj se raspravljalo na Konferenciji visoke razine EU koju je RH organizirala u siječnju 2020. godine.

Na konferenciji visoke razine "Europe for Gender Equality? Taking Stock – Taking Action" u sklopu finskog predsjedanja Vijećem EU održane u rujnu, sudjelovali su ravnateljica URS-a u svojstvu voditeljice nacionalne delegacije sa suradnicima, kao i predstavnice MDOMPS-a i MRSM-a. Konferencija je održana od 30. rujna do 1. listopada 2019. godine u organizaciji finskog Ministarstva socijalne skrbi i zdravstva.

Cilj konferencije bio je analizirati izazove, prioritete i operativne politike vezane uz rodnu ravnopravnost u slijedećih pet godina zasnovano na UN pregledu provedbe Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje (Peking25+), kao i povezanost ekonomske politike i rodne ravnopravnosti u EU. Program je uključivao plenarni dio i panel diskusije, a sudjelovali su predstavnici/e europskih institucija, medija, organizacija civilnog društva, akademske zajednice, instituta, sindikata i dr.

4.3.3. Pripreme za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije

URS je još u 2018. godini započeo suradnju s MVEP-om, MRMS-om i MDOMSP-om na planiranju i pripremi aktivnosti u nadležnosti URS-a tijekom hrvatskog predsjedanja Vijećem EU. Uoči početka sastanka EPSCO Vijeća 15. ožujka u Bruxelles-u, predstavljena je i potpisana Zajednička *Trio deklaracija o ravnopravnosti spolova* država članica EU (u čijoj je izradi sudjelovao URS). Deklaraciju su potpisali resorni ministri/ce država TRIO Predsjedništva iz Rumunjske, Finske i Hrvatske.

Temeljem planova za predsjedanje, URS je bio zadužen za organizaciju dvaju događanja - sastanak Skupine visoke razine EK za uvođenje načela ravnopravnosti spolova u javne politike i EU konferenciju o ravnopravnosti spolova.

Tijekom 2019. godine, Tajništvu predsjedanja i Službi za logistiku pri MVEP redovito su dostavljani svi traženi podaci, a suradnja se osobito intenzivirala krajem 2019. godine na pitanjima registracije i akreditacije gostiju na konferenciji i na sastanku HLG, prostora održavanja događanja, tehničkih, logističkih i ostalih detalja nužnih za nesmetano održavanje

sastanka HLG s 40-tak gostiju i međunarodne konferencije visoke razine s 200 gostiju i stranih izlagača. Za te potrebe u URS-u je zaposlena stručna suradnica na razdoblje od 5. studenog 2019. do 1. ožujka 2020. te su različita zaduženja vezana za sadržaj događanja, komunikaciju s panelistima i sudionicima, administraciju, logistiku i dr. raspoređena među zaposlenima.

Predstavnice/i URS-a pohađale su i edukacije u organizaciji MVEP te se redovito sudjelovalo na koordinacijskim sastancima za pripremu predsjedanja RH Vijećem EU 2020. Informacije sa sjednica Međuresornog koordinacijskog vijeća URS je zaprimao od MDOMSP te se, na osnovu traženja MDOMSP, uključio u izradu Programa predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. dostavom priloga i mišljenja za područje ravnopravnosti spolova.

Prioriteti u području ravnopravnosti spolova za vrijeme predsjedanja RH Vijećem EU dogovoreni su na dva sastanka tijekom lipnja i srpnja s MDOMSP, a raspravljano je i o konkretnim temama predstojeće EU konferencije te je dogovoreno da tema konferencije bude vezana za prepreke većoj zastupljenosti žena na tržištu rada.

Tema Zaključaka Vijeća EU u području ravnopravnosti spolova raspravljena je na sastancima s MDOMSP, MRMS i Stalnim predstavništvom Republike Hrvatske pri Europskoj uniji u Bruxellesu tijekom zadnjeg kvartala 2019. godine. Vezano uz temu za Zaključke Vijeća „Utjecaj dugoročne skrbi u kući o bolesnim i starijim članovima domaćinstva na usklađivanje privatnog i poslovnog života zaposlenih“ održan je i radni sastanak s predstavnicima EIGE-a 21. ožujka u prostorijama URS-a. Tada je dogovoreno da će EIGE na ovu temu izraditi tzv. istraživačku notu (*research note*) temeljem dogovora na razini EU da se za državu koja predsjedava u prvom dijelu godine radi kratka istraživačka nota koja se koristi kao jedna od podloga za Zaključke Vijeća kako bi ravnopravnost spolova ostala u fokusu rada Vijeća. EIGE svoja istraživanja temelji na podacima iz Eurostata. Dogovoreno je da će preporuke koje će proizaći iz istraživačke note Republika Hrvatska zagovarati na pripremnim sastancima EPSCO-a na kojima sudjeluju stručnjaci iz svih država članica. EK je u ranijim komunikacijama naglasila da su njihove preferencije teme istraživačke note vezane za kvalitetu dugoročne skrbi, isplativost usluge i razlike među državama članicama u dostupnosti usluge, a sve u skladu s namjerom da se na razini EU definiraju indikatori za dugoročnu skrb te praćenje nezakonodavnih mjera iz *Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i pružatelja skrbi*. EIGE je dostavio koncept planirane istraživačke note tijekom travnja, a krajem svibnja je MDOMSP putem stalnog predstavnika, veleposlanika u Stalnom predstavništvu Republike Hrvatske pri Europskoj uniji, uputilo službenu zamolbu EIGE-u da napravi istraživačku notu. Prvi nacrt rezultata istraživačke note dostavljen je krajem godine, a

dogovoreno je da završnu verziju voditeljica istraživanja predstavi na EU konferenciji 31. siječnja u Zagrebu.

Prvi nacrt Zaključaka Vijeća na temu dugoročne skrbi izrađen je u suradnji URS-a, MDOMSP-a, Stalnog predstavništva Republike Hrvatske pri Europskoj uniji te Glavnog tajništva Vijeća EU. Najviše tri rasprave o dokumentu očekivalo se na pripremnim sastancima EPSCO-a tijekom 1. kvartala 2020., a usvajanje zaključaka u lipnju 2020. na sastanku EPSCO Vijeća.

S namjerom da osigura financijsku podršku za organizaciju konferencije za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem EU, URS-u je EK u srpnju dostavila otvoreni poziv za dostavu projektnog prijedloga. Pripremljeni projektni prijedlog sadržavao je osnovne ciljeve konferencije, razrađene teme konferencije i njihovu razložnost u kontekstu aktualnih problema na razini EU u području ravnopravnosti spolova, očekivane rezultate i projekciju troškova. Projektni prijedlog poslan je u kolovozu u EK koja je odobrila financijsku podršku, a Ugovor je potpisan 23. studenog. Ukupna vrijednost projekta za organizaciju konferencije pod nazivom „Sudjelovanje žena na tržištu rada – društvena dobit!“ (eng. Participation of Women in the Labour Market – Benefit for the Society!“) je 95.290,00 eura, od čega se EK obvezala financirati 75.700,00 eura, a nacionalno učešće, iskazano na proračunu URS-a, iznosilo je 19.590,00 eura. URS je u plan svog proračuna za 2020. godinu unio potrebne stavke koje se odnose na troškove konferencije.

Drugo događanje u nadležnosti URS-a u sklopu predsjedanja RH Vijećem EU - sastanak Skupine visoke razine EK za uvođenje načela ravnopravnosti spolova u javne politike (HLG), koje je bilo planirano za 29. siječnja 2020. iziskivalo je od službenika URS-a tijekom zadnjeg kvartala 2019. kontinuiranu komunikaciju s EK, Stalnim predstavništvom Republike Hrvatske pri Europskoj uniji, nadgledanje logističkih detalja vezanih za smještaj i registraciju sudionika te organizaciju popratnih sadržaja.

Na poziv Tajništva predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. URS je sudjelovao na koordinacijskim sastancima za pripremu predsjedanja, a suradnja sa Službom za organizaciju i logistiku intenzivirana je tijekom zadnjeg kvartala 2019. pa je URS redovito nastavio zaprimati bilješke sa sastanaka Međuresornog koordinacijskog vijeća za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije 2020. od MVEP-a.

URS je surađivao s MDOMSP-om na pripremi događanja za vrijeme predsjedanja RH Vijećem Europske Unije, na izradi nacrtu Zaključaka Vijeća EU u području ravnopravnosti

spolova te u okviru suradnje s Europskim institutom za ravnopravnost spolova (dalje: EIGE) vezano za istraživanje o dugoročnoj skrbi u kući za bolesne i starije članove kućanstva u kontekstu usklađivanja privatnog i poslovnog života koje je korišteno za izradu nacrtu Zaključaka Vijeća. Usvajanje Zaključaka na temu *Utjecaj dugotrajne skrbi na usklađivanje privatnog i poslovnog života* očekuje se u lipnju 2020. na sastanku EPSCO Vijeća.

U prosincu je URS dostavio materijale za pripremu sudjelovanja ministrice Vesne Bedeković na sastanku EPSCO Vijeća na temu „Budućnost politika ravnopravnosti spolova i uvođenje načela ravnopravnosti spolova u javne politike EU“ te na temu „Zaključci o rodno ravnopravnim ekonomijama u EU: Napredovanje na osnovu podataka o 25 godina provedbe Pekinške platforme za djelovanje“.

4.3.4. Europski institut za ravnopravnost spolova

Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE) autonomno je tijelo EU sa sjedištem u Vilniusu u Litvi. Osnovan je 2010. godine kako bi doprinosio jačanju rodne ravnopravnosti, uključujući rodno osviještenu politiku, u svim politikama EU te u nacionalnim politikama, borbi protiv diskriminacije na temelju spola kao i podizanju svijesti građanstva EU o rodnoj jednakosti. EIGE redovito provodi neovisna istraživanja te sudjeluje kao podrška državama članicama prilikom predsjedanja Vijećem EU.

Tijekom 2019. održana su dva sastanka Upravnog odbora EIGE-a u Vilniusu na kojima je sudjelovala pomoćnica ravnateljice u svojstvu zamjenice članice.

32. sastanak bio je ujedno i peti novi saziv Upravnog odbora od osnutka EIGE-a, u kojem se članovi/ice kojih ima 18, izmjenjuju po principu rotacije svake tri godine. Direktorica EIGE-a je predstavila izvješće o radu odnosno o zadnjim postignućima u radu. Predstavila je i rad zadnjeg održanog sastanka Foruma stručnjaka i najavila konferenciju o Indeksu rodne ravnopravnosti 2019., kao i zajednički sastanak Upravnog odbora i Stručnog foruma EIGE.

Na 33. sastanku Upravnog odbora, direktorica EIGE-a predstavila je postignuća i ostvarenja pokazatelja rada koji se odvijaju prema planu i koji uključuju informacije o sudjelovanju EIGE na regionalnom sastanku vezano uz izvještavanje o Pekinškoj deklaraciji i Platformi za djelovanje (UNECE) u Ženevi, pripremi novog praktičnog Priručnika o seksizmu na radnom mjestu, rezultatima Indeksa rodne ravnopravnosti za države članice EU kao i zemlje koje su u postupku pristupanja EU (Makedonija, Albanija, Crna Gora), sudjelovanju u raznim događanjima kao i načinu sudjelovanja na sljedećem sastanku Komisije za status žena UN-a.

Održana je prezentacija pilot projekta novog „Alata za rodno osjetljivi proračun“ (Gender budgeting tool) za primjenu u ESIF fondovima.

Stručni forum EIGE

Na sastanku Stručnog foruma EIGE (Experts' Forum) u travnju sudjelovala je članica Ana Maskalan iz Instituta za društvena istraživanja u Zagrebu te je dostavila izvještaj o sastanku iz kojeg je razvidno da su teme bile vezane za buduću europsku strategiju za ravnopravnost spolova, kao i ključne izazove u području ravnopravnosti spolova te načine suradnje s EIGE-om.

Tematska mreža za uvođenje rodno osviještene politike

Tematska mreža za uvođenje rodno osviještene politike nova je radna skupina osnovana u EIGE-u. U njoj sudjeluju predstavnici/e svih država članica, a razlog osnivanja je potreba da se proces uvođenja rodno osviještenih politika ubrza te da se razmjenom iskustava među članicama mreže ukaže na najbolje prakse u tom području. Dokazano je da države koje su uvrstile obvezu uvođenja perspektive ravnopravnosti spolova u rad javnih tijela, imaju više uspjeha u provedbi svojih javnih politika, institucije su uspješnije te su procesi upravljanja učinkovitiji. Savjetnica je u svojstvu članice tematske mreže sudjelovala na prvom sastanku u Vilniusu u veljači.

Na sastanku su predstavnici država članica iznijeli svoja iskustva u izradi i provedbi rodno osviještenih politika, a pri tome neke zemlje postupaju na osnovu nacionalnog zakonodavstva, druge imaju obvezu da ministarstva jednom godišnje izvještavaju predsjednika Vlade o rodno osjetljivim postignućima u resorima, treći imaju tijela koja u uskoj suradnji s političarima i drugim dionicima nadgledaju te procese i pomažu u postizanju povezanih ciljeva.

Također, bio je istaknut značaj rodno osjetljivog proračuna jer je potrebno planirati sredstva ako se želi potaknuti osnaživanje žena i smanjiti nejednakosti. Nadalje, prisutne se podsjetilo da su alokacije javnog novca za veću ravnopravnost spolova dio obveza koje proizlaze iz *Agende 2030 i ciljeva održivog razvoja* (cilj 5.c.1.) te su sastavni dio praćenja utroška sredstva iz EU fondova. Zaključeno je da mogućnost prijenosa iskustava i primjera dobrih praksi ovisi o nacionalnom kontekstu, političkoj volji i utjecaju nacionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova.

Konferencija „Indeks rodne ravnopravnosti“

Na konferenciji „Indeks rodne ravnopravnosti“ koju je organizirao EIGE i Europska komisija, 15. listopada u okviru programa finskog predsjedanja Vijećem EU sudjelovala je pomoćnica ravnateljice. Glavni cilj konferencije bio je predstavljanje rezultata istraživanja Indeksa rodne ravnopravnosti. Indeks ima šest ključnih područja kroz koja se prati napredak te se na osnovu njega određuju prioriteti za daljnji rad na ravnopravnosti spolova u području cijele EU. Zadnji put rezultati su predstavljani 2017. godine, a od ove godine rezultati će se objavljivati svake godine.

Konferencija je okupila različite stručnjake, donositelje odluka i predstavnike ministarstava država članica, koji su raspravljali o rezultatima Indeksa rodne ravnopravnosti za 2019. godinu s naglaskom na uspostavljanju ravnoteže privatnog i poslovnog života.

Indeks, koji utvrđuje mjerilo za ravnopravnost spolova u EU-u, pokazuje da je rezultat za skoro polovicu država članica niži od 60 bodova. Dok se u novom sazivu EP i EK utvrđuju i ponovo naglašavaju prioriteti EU-a za sljedeći strateški okvir, ključno je brže uvođenje ravnopravnosti spolova. Izaslanica povjerenice za pravosuđe, zaštitu potrošača i rodnu ravnopravnost EK rekla je kako neravnopravnost spolova ograničava Europu u ostvarenju svog punog potencijala.

Tematski fokus ovogodišnjeg Indeksa bio je na usklađivanju ravnoteže privatnog i poslovnog života i to je bila jedna od ključnih tema konferencije (kao prve legislativne inicijative iz Europskog stupa socijalnih prava). Sljedeće godine fokus će biti na digitalizaciji.

Konzultativni sastanak u organizaciji EIGE, na kojem je sudjelovala pomoćnica ravnateljice održan je u Vilniusu 13. studenog pod nazivom „Measurement framework to assess institutional mechanisms for gender equality and gender mainstreaming“. Cilj sastanka bio je revizija postojećeg okvira za mjerenje napretka u području ravnopravnosti spolova u državama članicama, koji će biti korišten kao dio studije u okviru praćenja kritičnih područja definiranih u Pekinškoj platformi. Rezultat studije će biti izrađen za države članice EU s najnovijim informacijama o kapacitetima nacionalnih institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova.

4.3.5. Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije

Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca (dalje: Savjetodavni odbor) osnovan je 1982. godine dok stalno i formalno tijelo postaje 2008. godine Odlukom Europske komisije (Commission Decision 2008/590/EC, OJ 18.7.2008., L 190/17). Njegova uloga je

podrška EK u definiranju i provedbi aktivnosti kojima je cilj promicanje jednakih mogućnosti za žene i muškarce. Savjetodavni odbor sudjeluje u pripremi propisa i politika te potiče i koordinira razmjenu iskustava i dobrih praksi između država članica i ostalih ključnih dionika. Njegova uloga je i izrada i dostavljanje mišljenja/stajališta EK o svim pitanjima vezanim za ravnopravnost spolova u EU. Savjetodavni odbor, u čijem radu sudjeluju ravnateljica URS-a te savjetnica kao njena zamjenica, sastaje se dva puta godišnje, a program rada utvrđuje se na prijedlog članstva.

53. sastanak Savjetodavnog odbora u organizaciji Europske komisije održan je u svibnju 2019. u Bruxellesu, a savjetnica je sudjelovala kao stalna članica Odbora u svojstvu zamjenice članice, ravnateljice URS-a.

Na dnevnom redu sastanka bile su uobičajene teme o kojima se raspravlja dva puta godišnje. Između ostalog, predstavljen je nacrt Mišljenja Savjetodavnog odbora (AC Opinion) „Izazovi za ravnopravnost spolova u društvu koje brzo stari“ i „Medupovezanost i višestruka diskriminacija u zakonodavstvu, politikama i praksama“. Usvajanje ovih dokumenata bilo je planirano za rujan, nakon konzultacija s članovima Savjetodavnog odbora. U sljedećoj godini najavljena je izrada dva Mišljenja – „Borba protiv online nasilja nad ženama“ i „Umjetna inteligencija i ravnopravnost spolova“.

Kroz svoja kratka izlaganja, predstavnice Rumunjske, Finske i Hrvatske su prisutne izvijestile o aktivnostima za vrijeme Trio predsjedanja Vijećem EU. U nastavku se raspravljalo o različitim aktivnostima i inicijativama u području ravnopravnosti spolova u Europskoj uniji pa tako među ostalim, o evaluaciji postojeće strategije za ravnopravnost spolova EK (*Strateško djelovanje za ravnopravnost spolova od 2015. do 2019.*) te o Izvještaju EK o ravnopravnosti između žena i muškaraca za 2019. godinu.

54. sastanak Savjetodavnog odbora u organizaciji Europske komisije održan je u studenom u Bruxellesu. U prvom dijelu sastanka predstavljena su aktualna događanja na području ravnopravnosti spolova u EU. Između ostalog, bilo je riječi o smjernicama programa nove predsjednice Europske komisije Ursule von der Leyen koja u svom djelovanju na čelu Komisije želi smanjiti razliku u stopi zaposlenosti između žena i muškaraca, utjecati na veću transparentnost plaća, ponovno otvoriti dosje vezan za žene na upravljačkim pozicijama tvrtki, potaknuti EU da ratificira *Istanbulsku konvenciju*, uključiti rodnu dimenziju u sve *Ciljeve održivog razvoja* te pratiti učinke nove strategije za ravnopravnost spolova.

Prva povjerenica za ravnopravnost spolova u EK, Helena Dalli, najavila je da namjerava osnovati tzv. *Task Force* u kojem će biti predstavnici svih struktura Komisije, a dužnosnici najvišeg ranga sastajat će se dva puta godišnje. Transparentnost plaća dio je „Plana

za prvih 100 dana“ predsjedanja nove predsjednice Komisije. Očekuje se da Konfederacija europskih sindikata (ETUC) izradi smjernice za provedbu ove inicijative.

Finska, Hrvatska i Njemačka ukratko su predstavile svoje programe predsjedanja. U kontekstu tema EU konferencije u organizaciji URS-a za vrijeme hrvatskog predsjedanja Vijećem EU, bitno je naglasiti da je jedna od tema konferencije koja se odnosi na pitanje skrbi za starije članove domaćinstva, starenje i demografske promjene, istaknuta kao jedan od ključnih problema u EU. Francuska i Italija pripremaju zajednički side-event na CSW64 na temu starenja, Europska komisija financira izradu Indexa starenja, a očekuje se da potpredsjednica EK, Dubravka Šuica, koja u prvih šest mjeseci treba napraviti izvještaj o učinku demografskih promjena u EU, uključi pitanje ravnopravnosti spolova te da se donese tzv. *Green paper on aging*.

Osnovni zaključci s ovog sastanka vezani su za očekivanje vrlo dinamičnog djelovanja novog sastava EK i ubrzanje rada na otklanjanju nekih od ključnih poteškoća u postizanju ravnopravnosti spolova kao što su financiranje, jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova, borba s višestrukom diskriminacijom određenih skupina, smanjivanje razlika u plaćama te socijalna dimenzija ekonomskog razvoja.

Na upit Stalnog predstavništva RH pri EU, vezano uz organizaciju Okruglog stola u organizaciji Nizozemske, Njemačke i Španjolske „Improving the Lives of LGBTI Citizens in Europe“, u Bruxellesu, URS je dostavio odgovore na dva pitanja vezana uz prepoznavanje statusa istospolnih partnera/ica i njihove djece te postojanje akcijskog plana za unaprjeđenje LGBTI prava na nacionalnoj razini.

5. UVOĐENJE PERSPEKTIVE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U JAVNE POLITIKE

5.1. Jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova

Do kraja 2019. godine sve županije osnovale su županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova (21) a na području Vukovarsko-srijemske županije osnovana su i povjerenstva u gradovima Vinkovci, Vukovar i Otok te u općinama Gunja, Stari Jankovci i Tovarnik. Svi kontakt podaci županijskih/lokalnih povjerenstava i koordinatora u TDU za

ravnopravnost spolova objavljeni su u bazi podataka URS-a na web stranici koja se redovito ažurira.

Županijska i lokalna povjerenstva samostalno dostavljaju informacije o svojem radu i djelovanju na lokalnoj razini koje URS objavljuje na svojim web stranicama pod kategorijom Županijska/lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova - Iz rada županijskih/lokalnih povjerenstava (objavljena 21 vijest iz rada povjerenstava).

Informacije iz rada županijskih/lokalnih povjerenstava za ravnopravnost spolova u 2019. godini odnosile su se na teme: osnivanja povjerenstava, održavanja tematskih sjednica, okruglih stolova povodom obilježavanja značajnih datuma i događaja (npr. Međunarodni dan žena, Nacionalni dan borbe protiv nasilja, Međunarodni dan borbe protiv nasilja), održavanja raznih tribina, gostovanja i tematskih kampanja. URS-u su ih redovito dostavljala povjerenstva Koprivničko-križevačke županije, Virovitičko-podravske, Karlovačke, Splitsko-dalmatinske te Sisačko-moslavačke županije.

5.2. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnost spolova

Sukladno članku 11. ZORS-a, tijela državne uprave i pravne osobe u pretežnom vlasništvu države, obvezna su donijeti *Planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova* iz svoje nadležnosti, a koji se dostavljaju URS-u na odobrenje.

Tijekom izvještajnog razdoblja URS je zaprimio nacрте *Planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova*, a odobrenje je dostavljeno Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture, Državnom zavodu za intelektualno vlasništvo te tvrtkama APIS d.o.o., Državne nekretnine d.o.o., i HEP d.d., dok je u Ministarstvu pravosuđa Plan u procesu izrade.

5.3. Predstavke i upiti građana

Tijekom izvještajnog razdoblja URS je zaprimio 31 predstavku građana vezano uz diskriminaciju temeljem spola. URS je postupao po 27 predstavki, 12 ih je, sukladno članku 18. stavku 2. točki 10. ZORS-a, proslijeđeno Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova i o tome su obaviješteni podnositelji predstavki. Jedna je proslijeđena Ministarstvu hrvatskih branitelja, jedna nadležnom centru za socijalnu skrb, a jedna Policijskoj upravi Splitsko – dalmatinske županije, dok je na ostatak predstavki URS izravno odgovorio podnositeljima.

Pritužbe su se odnosile na sljedeća područja diskriminacije: brak i razvod braka te diskriminacija jednog roditelja od strane nadležnih tijela, rad i zapošljavanje, diskriminacija u medijima, diskriminacije žena u politici te diskriminacija temeljem rodnog identiteta.

U 2019. godini nije bilo zaprimljenih upita građana/ki sukladno *Zakonu o pravu na pristup informacijama*.

6. ADMINISTRATIVNO I FINACIJSKO POSLOVANJE

6.1. Administrativne obveze URS-a u svojstvu stručne službe Vlade Republike Hrvatske

U prosincu 2019. godine URS je dostavio Uredu za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske (dalje: UZOP) *Plan klasifikacijskih oznaka i brojevanih oznaka stvaratelja i primatelja pismena Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske za 2020. godinu*. U siječnju je dostavljen i *Plan nabave za 2019. godinu*, a u prosincu 2019. *Izmjene i dopune Plana nabave za 2019. godinu* sukladno preraspodjeli sredstava i izmjenama proračuna koji je objavljen u Elektroničkom oglasniku javne nabave i na internetskoj stranici URS. Izrađen je *Godišnji plan rada Ureda za 2019. godinu*, koji uključuje i tablicu zaduženja zaposlenih po aktivnostima uz tablicu rizika te je isti javno objavljen na internetskoj stranici.

Strateški plan Ureda za 2019.-2021. dostavljen je u UZOP u siječnju 2019., *Izvešće o izvršenju strategije za 2018. godinu* u ožujku 2019., a u srpnju *polugodišnje Izvešće o izvršenju strategije za 2019. godinu*.

U siječnju je u UZOP dostavljen popis osoba odgovornih za načine ostvarenja Strateškog plana *razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske* za razdoblje 2019.-2021. koji se odnose na URS, a iz kojeg se vide zaduženja po posebnom cilju, načinima ostvarenja i pripadajućim aktivnostima povezanim s financijskim planom za isto razdoblje. Odluka Vlade Republike Hrvatske o prijenosu ovlasti i odgovornosti za provedbu strateškog plana i upravljanje proračunskim sredstvima osiguranim u Financijskom planu *razdjela 020 Vlada Republike Hrvatske* za 2019. godinu koju je URS zaprimio krajem siječnja 2019. uključuje osim ravnateljice, pomoćnicu ravnateljice i savjetnicu.

Odlukom o dodjeli na korištenje poslovnog prostora iz listopada 2013. godine, URS-u dodijeljene četiri poslovne prostorije u zgradi Vlade u Mesničkoj 23. Radi zapošljavanja novih djelatnika URS je iskazao potrebu za dodjelom tri neiskorištene prostorije u prizemlju Mesničke

23 koje je koristio bivši Ured za razminiranje Vlade Republike Hrvatske, s time da bi jednu prostoriju na II. katu ustupio drugom korisniku. U rujnu 2019. godine održan je zajednički sastanak s predstavnicima Ministarstva državne imovine i korisnicima nekretnine u Mesničkoj 23 s ciljem utvrđivanja stvarnih korisnika pojedinih prostorija i donošenjem Odluke o dodjeli na korištenje poslovnog prostora o čemu je izrađen Zapisnik. S istim ciljem, predstojnik Ureda predsjednika Vlade RH u rujnu 2019. održao je sastanak s ravnateljima/cama Vladinih ureda u Mesničkoj 23 i obišao poslovne prostorije. U izvještajnom razdoblju nije donesena Odluka o dodjeli na korištenje poslovnog prostora.

6.2. Ljudski i financijski resursi tijekom 2019. godine

Prema sistematizaciji radnih mjesta, a sukladno Uredbi o izmjeni Uredbe o Uredu za ravnopravnost spolova od 30. ožujka 2016. godine (NN broj 28/2016) i Pravilnika o unutarnjem redu od 1. travnja 2016. godine u URS-u je sistematizirano ukupno 9 radnih mjesta (1 ravnatelj/ica; 1 pomoćnik/ica ravnateljice; 4 savjetnika/ice; 2 stručna suradnika/ice; 1 administrativni tajnik/ica) od kojih je u izvještajnom razdoblju bilo popunjeno sedam radnih mjesta na neodređeno vrijeme i jedno radno mjesto na određeno vrijeme.

Savjetnik je zaposlen trajnim premještanjem iz drugog tijela državne uprave (MRRFEU) u prosincu 2019. godine.

U studenome 2019. zaposlena je stručna suradnica temeljem Oglasa za prijam u državnu službu na određeno vrijeme zbog povećanog opsega posla koji se odnosi na ispunjavanje preuzetih međunarodnih obveza za vrijeme predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europske unije u 2020. godini, a najduže do 1. ožujka 2020. godine.

U listopadu 2019. raspisan je Javni natječaj za prijam u državnu službu na neodređeno vrijeme stručnog/e suradnika/ce koji je dovršen u 2020. godini.

Financijska sredstva za sva radna mjesta osigurana su u Državnom proračunu na poziciji URS-a.

6.3. Edukacije zaposlenih

Službenice URS-a su tijekom izvještajnog razdoblja sudjelovali/le na nekoliko stručnih skupova i edukacija s ciljem jačanja kapaciteta zaposlenih, od kojih ističemo edukacije koje redovito nudi EK kroz svoj Program uzajamnog učenja, seminare razmjene dobrih praksi, kao

i EIGE putem sudjelovanja u manjim stručnim skupinama ili istraživanjima. Jačanju stručnih kapaciteta i širenju znanja doprinosi redovito praćenje rada EU Parlamenta, Vijeća EU, VE, UN-a te rezultata različitih nacionalnih i međunarodnih istraživanja u području ravnopravnosti spolova.

Potrebno je istaknuti i radionice iz područja posebnih vještina kroz dva modula „Negotiation and lobbying in the EU, cooperation and networking“ i „Preparing and chairing meetings of working groups“ koje je provodio College of Europe u suradnji s MVEP-om u okviru priprema za hrvatsko predsjedanje Vijećem EU, seminar o *Povelji Europske unije o temeljnim pravima* u organizaciji Ureda pučke pravobraniteljice i Agencije Europske unije za temeljna prava (FRA), edukaciju koju su održali predstavnici Glavnog tajništva Vijeća EU za predstavnike resora nadležnih za EPSCO formaciju Vijeća u Ministarstvu rada i mirovinskoga sustava, kao i edukaciju povjerenika za etiku, edukaciju službenika za informiranje u sustavu Vlade Republike Hrvatske koju organizira Ured predsjednika Vlade u suradnji s Uredom povjerenika za informiranje i Uredom vijeća za nacionalnu sigurnost, edukaciju „Ponovna uporaba informacija i otvoreni podaci“.

6.4. Financijsko poslovanje

Početkom prvog kvartala UZOP-u je dostavljeno *Obrazloženje izvršenja proračuna za 2018. godinu*. U veljači je ravnateljica URS-a, na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, raspoloživih informacija, rezultata rada, unutarnje i vanjske revizije te vlastite procjene, potpisala *Izjavu o fiskalnoj odgovornosti* kojom je potvrdila zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom, odnosno financijskim planom, utvrđenih sredstava.

U travnju je u suradnji s UZOP-om izvršena prenamjena sredstava u okviru 5% raspoloživih sredstava pa je zbog zastarjelosti računalne opreme, odnosno potrebe nabavke nematerijalne imovine i licenca na aktivnosti K 532005 došlo do povećanja, a zbog još uvijek nerealiziranih zapošljavanja na stavci za plaće zaposlenih na aktivnosti A 532004 smanjena su proračunska sredstva. U listopadu je URS u suradnji s UZOP-om izradio rebalans svog proračuna za 2019. godinu. Ušteda od 71.000,00 kn na proračunu URS-a dogovorena je u prosincu temeljem procjene iznosa neutrošenih sredstava do kraja 2019. godine.

Nastavna tablica donosi pregled rashoda Ureda za ravnopravnost spolova u 2019. godini.

Aktivnost	Opis	Planirano	Planirano nakon prenamjene i rebalansa	Ostvareno	Ost var eno u %
A 532004	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE	1.672.210,00	1.378.635,00	1.335.323,06	96
A 532009	PROVEDBA ZAKONA O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA I NACIONALNE POLITIKE	313.200,00	256.200,00 Izvor 51: 11.000,00	184.872,81 Izvor 51: 12.590,55	72 114
A 532013	PROVEDBA DRUGIH NACIONALNIH POLITIKA I STRATEGIJA	10.000,00	0,00	0,00	0,00
A 532019	AKTIVNOSTI UREDA VEZANE ZA PREDSEDANJE RH VIJEĆEM EU 2020.	70.700,00	33.700,00	22.961,86	68
K 532005	INFORMATIZACIJA UREDA	34.000,00	66.000,00	48.984,25	74
SVEUKUPNO		2.100.110,00	1.745.535,00	1.599.689,93	92

URS je od planiranih 1.745.535,00 kuna utrošio za svoje aktivnosti tijekom izvještajnog razdoblja 1.599.689,93 kune, što predstavlja 92% godišnjeg proračuna. U odnosu na prethodnu 2018. godinu, kad je utrošeno iz izvora 11. Državnog proračuna 1.509.228,22 kune, u 2019. godini utrošeno je 6% više sredstava.

Na aktivnosti A 532009 koja se odnosi na provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova i Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, utrošeno je iz izvora 11 Državnog proračuna 72% planiranih sredstava, uglavnom zato što Nacionalna politika još nije bila donesena u 2019. godini pa su troškovi vezani za njeno usvajanje, tiskanje i prezentaciju izostali. URS je tijekom 2019. godine bio najviše angažiran na pripremnim aktivnostima za predsjedanje Republike Hrvatske Vijećem Europske unije. Izvor 51 odnosi se na refundacije putnih troškova od strane Europske komisije za redovne sastanke radnih skupina.

U okviru aktivnosti A 532019 gdje je bilo planirano nakon prenamjene i rebalansa 33.700,00 kuna za pripremne aktivnosti vezane za predsjedanje RH Vijećem EU, sredstva su utrošena na sastanke i konferencije u Bukureštu i Helsinkiju u manjem iznosu od planiranog (68%). Ostale pripremne aktivnosti za predsjedanje Vijećem EU odvijale su se putem elektronske pošte kroz suradnju s Europskom komisijom, a detaljniji planovi razrađeni su tijekom redovitih sastanaka (na sastanku Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike i u Bruxellesu na sastanku Savjetodavnog odbora za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije) pa nije bilo dodatnih troškova na ovoj aktivnosti.

Proračun za razdoblje od 2020. – 2022. planiran je u lipnju 2019. Tijekom rujna izrađeno je Obrazloženje prijedloga financijskog plana za razdoblje 2020. – 2022. gdje je URS naveo obrazloženje za financijska sredstva koja je potrebno osigurati u proračunu za naredno razdoblje. Finalni proračun za razdoblje 2020. – 2022. usuglašen je u listopadu kao i novo Obrazloženje proračuna za naredni period od tri godine. Proračun 2020. – 2022. objavljen je na internetskim stranicama URS-a u prosincu.

6.5. Unutarnja revizija

6.5.1. Revizija procesa praćenja primjene Zakona o ravnopravnosti spolova

U travnju 2019. godine je započelo provođenje revizije procesa praćenja primjene *Zakona o ravnopravnosti spolova*, temeljem *Godišnjeg plana unutarnje revizije ureda i službi Vlade RH za 2019. godinu*, koju je provodio Ured Vlade Republike Hrvatske za unutarnju reviziju. Tijekom svibnja URS je odgovorio na pitanja iz Upitnika za unutarnje kontrole te naknadno dostavio pojašnjenja i referentnu dokumentaciju temeljem traženja Ureda za reviziju.

URS-u je dostavljen Nacrt revizijskog izvješća, nakon čega je dogovoren sastanak predstavnica URS-a s predstavnicom Ureda za unutarnju reviziju kako bi se dogovorili daljnji koraci uz preporuke navedene u Nacrtu izvješća. Konačno revizijsko izvješće zaprimljeno je u srpnju te je URS izradio Plan djelovanja za provedbu pet preporuka.

URS je dostavio krajem 2019. godine izvješće o provedbi preporuka temeljem Plana djelovanja izrađenog u skladu s konačnim revizijskim izvješćem iz Revizije procesa praćenja primjene Zakona o ravnopravnosti spolova. Uredu za unutarnju reviziju dostavljeni su novi akti izrađeni temeljem obveze u izvršenju preporuka, a u sklopu ažuriranih pisanih procedura. URS je izradio i dostavio *Procedure za provedbu Zakona o ravnopravnosti spolova, Opis načina raspodjele poslova zaposlenicima, Ažurirani popis obveznika izrade Planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova temeljem članka 11. Zakona o ravnopravnosti spolova*, a vezano za preporuku kojom Ured za unutarnju reviziju traži da se jasnije opišu aktivnosti vezano uz primjenu članka 34. ZRS-a (prekršajne odredbe za neizvršavanje obveze izrade Planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova). URS je traženje tumačenja članka 34. uputio Uredu za zakonodavstvo Vlade Republike Hrvatske i Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova.

ZAKLJUČAK

Izješće o radu URS-a u 2019. godini sadži sažeti pregled provedenih aktivnosti temeljem propisanog djelokruga rada sukladno članku 18. *ZORS-a*, uz informacije o administrativnom i financijskom poslovanju.

Prioriteti URS-a u 2019. godini bili su prije svega vezani uz brojne aktivnosti za pripremu predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem EU u području ravnopravnosti spolova, uključivši i organizaciju konferencije EU visoke razine, održanu u siječnju 2020. u Zagrebu. Uz to, prioritet je bio i izrada *Nacionalnog izvješaja o provedbi Pekinške deklaracije i Platforme za djelovanje (Peking +25)*, koji je u lipnju upućen UNECE-u., kao i *Izješće o primjeni Strategije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe od 2018. do 2023., za 2019. godinu*.

S ciljem podizanja znanja i svijesti javnosti o ravnopravnosti spolova provedeno je više kampanja u suradnji s različitim nacionalnim i međunarodnim dionicima, te se u svojstvu suorganizatora i/ili sudionika sudjelovalo na brojnim konferencijama, seminarima, tribinama i okruglim stolovima organizacija civilnog društva i pojedinih tijela državne uprave.

Promicana je i međuresorska suradnja posebice u području suzbijanja nasilja nad ženama, položaja žena na tržištu rada, u kulturi, medijima, sportu i obrazovanju. Dodatno, URS je preveo i predstavio hrvatsko izdanje *Preporuke Vijeća Europe CM/Rec (2019)1 Sprječavanje i borba protiv seksizma*.

U okviru izdavačke djelatnosti tiskano je 2.000 novih publikacija, a distribuirano 6.882 publikacije i 886 letaka. URS je na taj način nastavio sa upoznavanjem i približavanjem građanima/kama, osim nacionalnih, i najvažnijih međunarodnih akata u području ravnopravnosti spolova. Javnost je redovito informirana o radu URS-a i putem internetske stranice koja je brojala 15.263 posjeta na godišnjoj razini.

Nadležnim državnim tijelima dostavljeno je 35 različitih izvješća, očitovanja, priloga mišljenja i očitovanja, uz sudjelovanje u radu 26 radnih skupina i stručnih tijela pri tijelima državne uprave, uključujući sudjelovanje u nadzornim odborima i odborima za praćenje operativnih programa za korištenje ESI fondova, kao i u šest radnih skupina/odbora na međunarodnoj razini (u okviru EU i VE).

U 2019. godini, URS je od devet predviđenih osoba u gotovo cijelom izvještajnom razdoblju samo imao sedam zaposlenih na neodređeno vrijeme, a krajem godine zaposlena je jedna osoba na određeno vrijeme i jedna osoba trajnim premještanjem iz drugog tijela državne uprave. URS je, u izvještajnom razdoblju, izvršio sve svoje administrativne obveze i uredno financijski poslovao.

KRATICE

AEM - Agencija za elektroničke medije

B.a.B.e. - Udruga Budi aktivna. Budi emancipiran

CEDAW - UN Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena

DHFR – Društvo hrvatskih filmskih radnika

DŠJU - Državna škola za javnu upravu

EIGE - Europski institut za ravnopravnost spolova

EK - Europska komisija

EMCO - Odbor za zapošljavanje

EPSCO - Vijeće EU za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i potrošačka pitanja

ESI - Europski strukturni i investicijski fondovi

EU - Europska unija

GEC - Komisija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe

HLG - Skupina visoke razine za rodno osviještenu politiku Europske komisije

HOO - Hrvatski olimpijski odbor

HUP – Hrvatska udruga poslodavaca

IPA - Instrument pretpristupne pomoći

MDOMSP - Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku

MHB - Ministarstvo hrvatskih branitelja

MKV – Međuresorno koordinacijsko vijeće

MP – Ministarstvo poljoprivrede

MPR - Ministarstvo pravosuđa

MRMS - Ministarstvo rada i mirovinskoga sustava

MRRFEU - Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije

MU – Ministarstvo uprave

MUP - Ministarstvo unutarnjih poslova

MVEP - Ministarstvo vanjskih i europskih poslova

MZ - Ministarstvo zdravstva

MZO – Ministarstvo znanosti i obrazovanja

RH - Republika Hrvatska

RS - Radna skupina

SDUŠ - Središnji državni ured za šport

SOIH - Zajednica saveza osoba s invaliditetom Hrvatske

SPC - Odbor za socijalnu politiku

ULJPPNM - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

UN - Ujedinjeni narodi

UNECE – Gospodarska komisija Ujedinjenih naroda za Europu

URS - Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske

UZOP - Ured za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske

VE - Vijeće Europe

VFO – Višegodišnji financijski okvir

Vijeće EU - Vijeće Europske unije

ZORS - Zakon o ravnopravnosti spolova